

INTERNATIONAL CHESS COMPOSITION FESTIVAL

MARIANKA JULY 27 - 31, 2011

OBSAH / CONTENT

Príhovor	3	Preface
Zoznam účastníkov	4	List of participants
Prednášky	5	Lectures
Riešiteľské súťaže	54	Solving competitions
Skladateľské súťaže	57	Composing competitions
Fotografie	72	Photos

Zľava Juraj Brabec, Michail Marandžuk, Jozef Havran, Georgij Jevsejev, Valerij Kopyl, Paz Einat, Vasyľ Ďačuk, Michel Caillaud, Uri Avner, Juraj Lörinc, Dieter Müller, Zoltán Labai, Marek Kolčák, Miroslav Svítek, Peter Gvozdják, Milan Svrček, Marian Červenka, Ivan Skoba, Ladislav Packa, Marián Križovenský, Ján Golha.

One of the questions asked participants in 2010 was, if they would like to prolong the event. The result was almost exactly fifty-fifty, so we decided to take the risk and to add a day. In my personal opinion, that was a very good decision. There was longer time for composing, the programme was not so tight, one more movie in the evening, and finally also an option to have a beer outside just sitting and talking with the others.

Well, less participants came than the years before. Mainly the Slovaks were missing, which was a bit pity. There were altogether 35 participants from 7 countries.

Unfortunately, some persons cancelled their registration shortly before the beginning: Valery Semenenko of Ukraine (could not apply for visa in time), Tonda Bláha of Czechia and the Slovaks Tichomír Hernádi, Ľudovít Lačný, Karol Mlynka and Štefan Sovík. Also Jacques Rotenberg of Israel decided not to attend just a few days before.

The event has officially started on Thursday noon, but many participants used the opportunity to arrive on Wednesday afternoon. The programme consisted of four composing tourneys, two small unofficial solving competitions and a good number of lectures. All these you will find in this bulletin. On Saturday we were driven to the Zoya Gallery at the Elesko Wine Park to see both the Andy Warhol and the Slovak Modernism exhibitions, after which we were guided to a wine production factory with wine tasting at the very end.

To encourage you for the future I am just mentioning the evening movies: Everything Is Illuminated (2005) with Elijah Wood, Temple Grandin (2010) with Claire Danes, One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975) with Jack Nicholson and Gran Torino (2008) with Clint Eastwood. Not to forget the short animated Geri's Game (1997) as well.

The festival turned to be a very fine and friendly event. The lectures were superb, maybe of the best average level ever. At its end, two of the participants have already booked for the 2012...

The photo-gallery can be seen at www.goja.sk/index2.htm (Photos).

Some videos were recorded and are available here www.youtube.com/watch?v=X3Ab6dVYaHk and www.youtube.com/watch?v=fdABE0exFeM.

(Don't miss also the singing duo, one of them aged 91!)

Peter Gvozdják

ZOZNAM ÚČASTÍKOV / LIST OF PARTICIPANTS

THIS IS THE LIST OF PARTICIPANTS IN ALPHABETICAL ORDER

(* THE ASTERISK MARKS THE ASSISTANTS AND ACCOMPANYING PERSONS)

Uri Avner (ISR)	Dorota Gvozdjáková* (SVK)	Torsten Linss (GER)
Juraj Brabec (SVK)	Jozef Havran (SVK)	Juraj Lörinc (SVK)
Michel Caillaud (FRA)	Katarína Havranová* (SVK)	Michail Marandúk (UKR)
Marian Červenka (SVK)	Ivan Jarolín (SVK)	Dieter Müller (GER)
Vasyľ Ďačuk (UKR)	Georgij Jevsejev (RUS)	Ladislav Packa (SVK)
Paz Einat (ISR)	Emil Klemanič (SVK)	Ivan Skoba (CZE)
Alexander Fica (CZE)	Marek Kolčák (SVK)	Miroslav Svítek (CZE)
Bedrich Formánek (SVK)	Valerij Kopyl (UKR)	Milan Svrček (SVK)
Ivan Garaj (SVK)	Marián Križovenský (SVK)	Gizela Szárazová* (SVK)
Ján Golha (SVK)	Josef Křivohlávek (CZE)	Ľubomír Širáň (SVK)
Peter Gvozdják (SVK)	Zoltán Labai (SVK)	Zdeněk Šutera (CZE)
Barbora Gvozdjáková* (SVK)	Ľudo Lehen (SVK)	

Number of participants 35 from 7 countries:

Czech Republic (5)

France (1)

Germany (2)

Israel (2)

Russia (1)

Slovakia (21)

Ukraine (3)

PREDNÁŠKY / LECTURES

Počas troch dní odznelo v Marianke viacero prednášok v štyroch rečiach: v angličtine, ruštine, češtine a, samozrejme, slovenčine. V tejto časti bulletinu je sústredený hlavný obsah tých z nich, ktoré nám ich autori dali k dispozícii. Budť iba v podobe diagramov a riešení, ale zväčša aj ako súvislý text.

Meno / Name	Prednáška / Lecture	Strana / Page
Michel Caillaud	Remembering Alexandr Kisľak	8
Uri Avner	Olympic Games Tourney – Selfmates Section	15
Peter Gvozdják	Kráľovská veľkosť [The King Size]	17
Bedrich Formánek	Bratislavský šach	21
Juraj Lörinc	Pomocný samomat – meteor alebo nová stálica?	25
Miroslav Svítek	Moja skladba	32
Paz Einat	My problem	35
Ivan Skoba	Netradiční tvorba Josefa Křivohlávka	36
Torsten Linss	Tablebases for the composition of chess problems	-
Ladislav Packa	Retro vs. Zvyšok sveta. Priatelia alebo protivníci?	41
Georgij Jevsejev	Non-standard twins	49

SUMMARY OF LECTURES

This year the Marianka meeting lasted one day longer, yet the number of lectures was slightly lower than the last year. Thanks to this, everybody was more relaxed and indeed the content of lectures was this year perhaps the most interesting so far, at least in opinion of some regular participants.

Michel Caillaud has introduced Alexandr Kislyak, recently deceased Ukrainian retro expert. By the way he has shown so called Kislyak theme, demonstrating it on the classical retro problem with excellent AUW. He has further shown a few more Kislyak retro problems.

Uri Avner is a designated judge of the selfmate section of the tourney announced by the British Chess Composition Society on the occasion of Olympic Games 2012. He has also selected the theme of section. Required are selfmates in 3 moves, with a mixed-colour bi-valve play by White. This means that at least one white non-capturing move will show (at any point during play) a simultaneous opening of a white line and closing of a black line, or vice-versa (i.e., opening of a black line and closing of a white line). The opened and/or closed lines may be anticipatory and/or masked lines.

Peter Gvozdják has recently published Cyclone II, as you probably know. The work on the book has consumed for whole year 2010 almost all his time devoted to chess composition, thus having the job done actually allowed him to study Cyclone II problems in detail. Moreover he has also started composing again. The study of fairy fourmover by grandmaster duo resulted in a pair of problems on the oversized board.

Bedrich Formánek revisited his old invention from 1960s called Pressburger Chess. It is possible to test it now by WinChloe, therefore he went ahead and announces also his new jubilee tourney for h#2 and h#3 in Pressburger Chess.

Juraj Lörinc has this year tried to popularize help-selfmates among Slovak composers. While the theme tourney (the award is published elsewhere) was aimed at hs# with fairy pieces, the lecture tried to demonstrate history and some principles of hs# using the "orthodox" ones.

Miroslav Svítek and **Paz Einat** have both used the possibility to show one of their compositions.

Miroslav have introduced multiple-twin orthodox twomover, while Paz has explained in detail mechanism and themes of Circe twomover.

The Marianka meeting had one special guest, 91-year old Josef Křivohlávek. Ivan Skoba

has dedicated its lecture to Josef's special compositions. Truly special as the specialist of Bohemian school had composed a few problems in different fields.

Torsten Linss had in recent years published quite a few selfmates and reflexmates of surprising length. In his lecture he has explained the composing (or rather generating and searching) method based on the so called tablebases.

Ladislav Packa has prepared another lecture with mainly retro content. However, unlike Michel, the problems selected by him were retros showing non-retro, often contemporary content.

Finally, **Georgij Jevsejev** explored in his lecture the interesting field of non-standard twins. Also, his upcoming jubilee tourney will be dedicated to problems with twins.

Michel Caillaud: REMEMBERING ALEXANDR KISŁAK

Alexandr Kisłak (27.12.1938 – 5.5.2010) devoted his entire composing life to Retrograde Analysis.

I know little about his life. Most of my information is kindly provided by Andrej Frolkin.

He was a foundry worker, subsequently a "team leader", at the Alševsk foundry, in Ukraine.

He started playing chess at the age of 10 and first encountered a retro problem when he was almost 30, in 1968. It was a problem by Nikita Plaksin featuring the 50 moves draw rule, from a New Year solving tourney. He tried hard and came to comprehend quite a few things, but he failed to solve it. He began to publish problems only after some more time, in 1974. In the retro field, his main interest was the "Classical Retro", though he also composed ProofGames. His first book, "Poveršeni Monarch" ("The Overturned Monarch", 1993), presents 64 ProofGames where the black King is mated on the 64 possible squares of the board! His second and major book, "Po Sledam Šachmatnych Figur" ("On the Tracks of Chess Pieces", 1998) is a presentation of his works and articles.

(At about the same time of the lecture, Nikolaj Beluchov and Andrej Frolkin made this book downloadable at the following address: <http://chessproblem.net/viewtopic.php?f=10&t=497>)

He was struck by the Parkinson's disease in the 1990s and sadly illness eventually caused the end of his composing activity (I found no problem by him after 2003).

He was an International Master of FIDE for Chess Composition since 2004. He scored 41,5 points in FIDE Albums, all in the Retro section! : 2,5 points with ProofGames and 39,0 points with Classical Retros. To appreciate the prominent place of Alexandre Kisłak in this particular field of Retrograde Analysis, one can consider the gap between his score (39,0) and those of his "followers" (Andrej

Frolkin 18,0; Michel Caillaud 15,33; Nikita Plaksin 13,0; Thomas Volet 10,83; Andrej Kornilov 10,5; Alexandr Zolotarev 10,5; Sergej Volobiev 10,0; ...).

He was top scorer in the Retro Section of FIDE Album in periods 1989-91 and 1995-97. This last performance granted him the title of "World Champion". (The system to give "World Champion" titles from FIDE Album points was at the time discussed, and afterwards WCCI was established as an independent competition to deliver these titles). Then he was again Retro World Champion in WCCI 1998-2000, and came 2nd in WCCI 2001-2004.

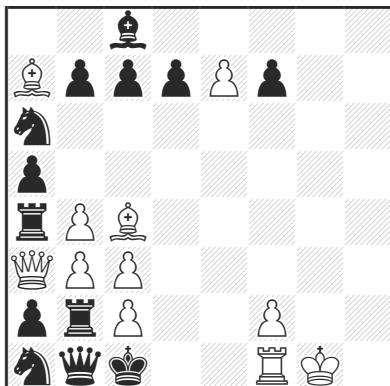
Now let us see some problems by him.

Alexandr Kisľák

5. čestné uznanie

Die Schwalbe 1987

MC01

Ako vznikla pozícia? (11+13)

The first problem, dedicated to the memory of Karl Fabel, is a climax of his article "10 Jahre Verfolgung eines retroanalytischen Themas" (10 Years of Pursuing a Retro Theme) published in Die Schwalbe in 1987.

The stipulation is "Solve the position", a common stipulation for retros: it is up to the solver to uncover what remarkable features occurred in the past to produce the diagram position.

It is quickly discovered that black King is checked and the only explanation for this is white last move 0-0+.

What then?

A preliminary work of the solver is to count the apparent captures.

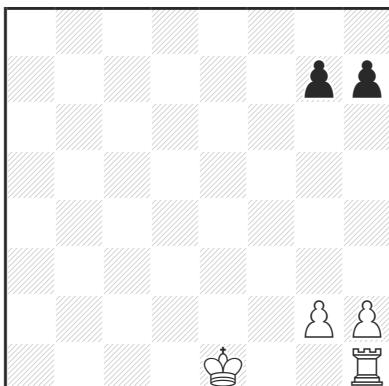
Doubled white Pawns on b and c made 2 captures. 3 black pieces are missing...

Black Pawn a2 is originally from e7 and made 4 captures. 5 white pieces are missing...

So 2 units are, at the moment, unaccounted for in the capture balance (**A**).

We have looked the pieces on the board but what of the pieces not on the board? Here comes the case of the disappearance of Pawns g and h.

MC01a

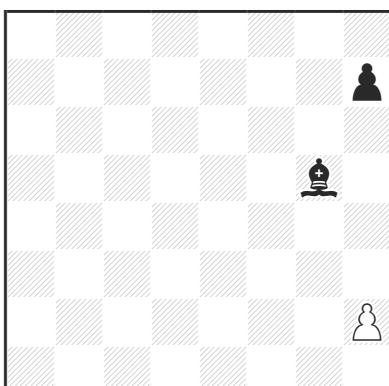

They cannot vanish in the air just like that. At least 2 of them must participate to the capture balance. For this, at least 1 more capture is needed, for example h3:Pg2, and promoted pieces on g1 and h8 can equilibrate the capture balance. In this "economic" hypothesis (in number of captures), there is still left 1 capture unaccounted...

Now we have to really study the position...

First a word about the subject of Die Schwalbe article. This retro theme is labelled "Kislak theme" in the Ukrainian "Dictionary of Chess Composition Terms" (2004, the retro part was written by Andrej Frolkin).

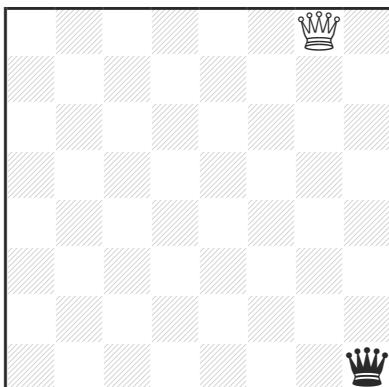
MC01b

Let us look what the theme looks like in direct play. 2 Pawns are on the same file. One of them makes a capture and both promote.

This is just a description of what happens, not exactly the theme.

MC01c

The Kislak theme is (of course) a retro theme.

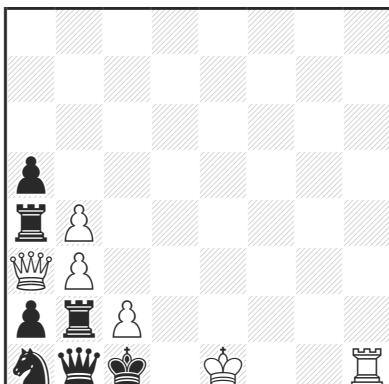
2 pieces are on the board but they cannot help to unlock the position.

They have to unpromote in order that a third piece (let us call it for this presentation the Kislak piece) is uncaptured, this new piece will help to unlock the position.

It bears a kind of paradox: 1 piece is more helpful than 2.

Let us go back to the problem and see how the position is locked, and how to unlock it.

MC01d

The mass of pieces in the south-west cannot retro-move in the immediate. The retro term for this mass of pieces is a "cage", and the task is to "open the cage".

The castling King permanently locks the east side of the cage.

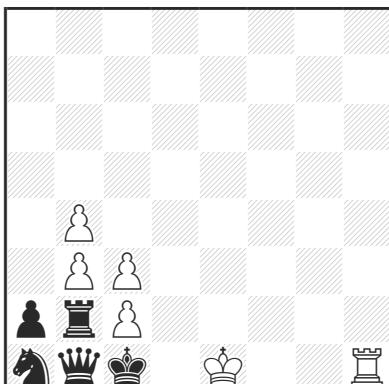
The cage appears to be in 2 parts.

After retracting a5 which is the key to the first part of the cage, Da3 and Ta4 are free but a residual cage appears.

(A suspended question is can we retract a6-a5 at once, making the black Queen Rook the unaccounted capture?)

Note that neither Ta4 or Tb2 can be the bQR so we know from now that one of them is a promoted Rook (on g1).

MC01e

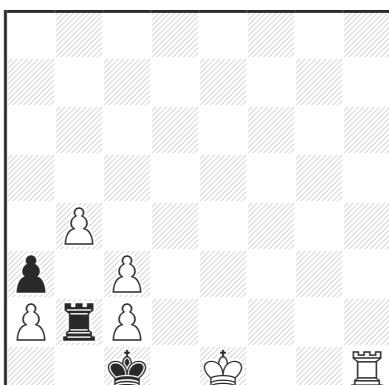
a3:b4?? cannot be retracted as the cage will be locked forever.

a3-a2 must be retracted but we have still to be careful.

b2-b3?? cannot be retracted as black King will be trapped in the cage.

Black King entered into the cage via a3. Before getting him to a3, we have to retract a2:b3, b3-b4, b4:a3

MC01f

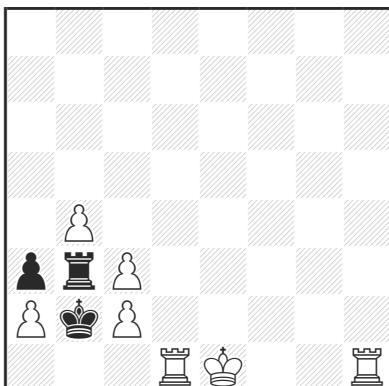

If b3-b4?? is retracted in this position, Tb2 will not go out.

So, we have first to retract d2:c3 to let it out.

But if we retract d2:c3 prematurely, bK will prevent wQR to go in!

MC01g

So, if white Queen Rook is not the unaccounted capture, we must encounter the following configuration.

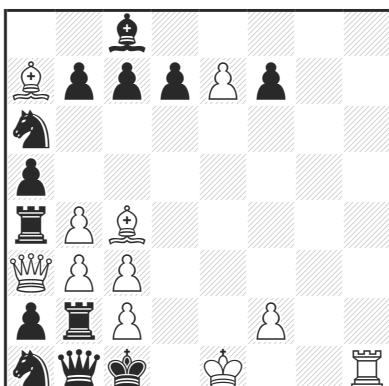
wQR enters the cage, then d2:c3, then bTb3 quits the cage, then b2-b3, then b4:a3 and at last bK quits the cage via a3.

Note that by no way, wQR could have been captured by e7:d6:c5:b4:a3. (**B**)

Now, we have most of the keys to solve the problem.

In this position, none of the Queen Rooks nor the black King Bishop is on the board. None of them could have been captured by bPa2 (**B**) or wPb3.

MC01h

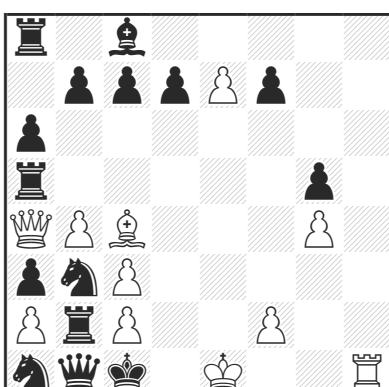
Only one of these 3 pieces was captured on c3. So, 2 of these 3 are the 2 units unaccounted in the initial capture count. (**A**)

There is no place any longer place for a Pawn to be captured on g or h file and that terminates the "economic" hypothesis.

2 captures of figures were needed to get rid of 4 Pawns g and h. The first part of the cage is unlocked by a6-a5. Black Queen Rook is the first Kisľák piece!

As h1 is permanently occupied by the castling Rook, the thematical promotions will occur on h8 and g1. The Lc4 on white squares is thus excluded from the thematical retroplay, and only La7 and Sa6 are available for that. We have to unpromote h8L and g1S and uncapture bQR by g:h.

MC01i

The second part of the cage is unlocked by d2:Lc3.

White Queen Rook is the second Kisľák piece!

We have now many free black pieces available but 3rd Rook is obviously the promoted one.

Only one white piece is available for Kisľák theme: white Queen!

So we have to unpromote h8D and g1T and uncapture WQR by h:g.

This unique composition is one of the very few examples of the

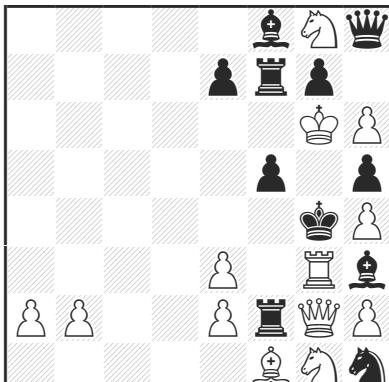
Kisľák theme doubled!! (In fact, there are only 2 existing examples and both are by A. Kisľák.)

And the 4 thematical promotions form an Allumwandlung!!

Could you guess that from the diagram?

Alexandr Kisľák
2. čestné uznanie
L. Ceriani-100 MT,
Die Schwalbe 1996

MC02

8 posledných
polťahov?
(13+11)

In the first problem MC01, we had "hidden promotions" in the diagram position.

A most popular theme in the Retro field is the Ceriani-Frolkin theme, where the promotion pieces cannot be seen at all, as the theme demand them to be captured.

MC02 is a particularly neat example with the 4 last moves by White being the thematical moves.

Stipulation is "8 single last moves?"

Checking wRg3 must have played Rf3-g3+ as last move. This must be a capture otherwise wQg2 would give illegal check.

The 4 remaining white captures were made by e3 (d2:e3), h4 and h6.

Black Pawns a7 and b7 must have captured the 3 missing white pieces and promoted on c1 to equilibrate the capture balance.

The key to the cage is the move d2:e3. Before that wRa1 and wBc1 must go back home and bPa7, b7, c7, d7 must unpromote (on c1 for the first 3 before Bc1 goes back home, on d1 for d7 before d2:e3 is retracted).

Now all the elements are in place, but we must be careful not to let White out of retro-moves : after Rf3:g3, only h4 and h6 can retromove and we have to hurry to uncapture a "free" white piece.

-1.Rf3:Qg3+! (Queen is the quicker to join c1) Qc7-g3 -2.g3:Bh4+! (Q,R,N cannot go out of the cage!) Qc1-c7 -3.g5:Bh6! (again Q,R,N cannot go out of the cage!; note that f5 blocking the Knight cannot be retracted: f6-f5?? leaves Rf7 in an illegal position!) c2-c1Q -4.f4:Ng5! (Q,R are illegal check; B would be possible but we need a piece to unpromote on d1!) b3:Rc2 just in time. Then the Bishops uncaptured on h4 and h6 unpromote on c1; the Knight uncaptured on g5 unpromotes on d1; wBc1 is uncaptured by a:b; wRa1 uncaptured on c2 and wBc1 go back home and at last d2:Ne3 opens the cage.

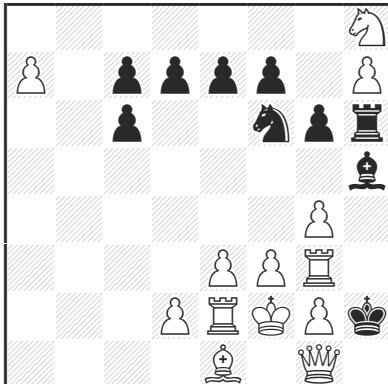
Thus are demonstrated 4 promoted pieces (Q,B,B,N) captured in the last 4 moves!

The maximum of 4 Ceriani-Frolkin promotions demonstrated in a retro problem has been beaten by Alexandr Zolotarev but using additional information such as "shortest path by the Queens".

Several "Quartex" exist by several composers (Nikita Plaksin being the more prolific) but, up to now, no AUW among them...

Alexandr Kisľák
venované A. Kuznecovovi
I. cena
Šachmatnaja kompozicia 1992

MC03

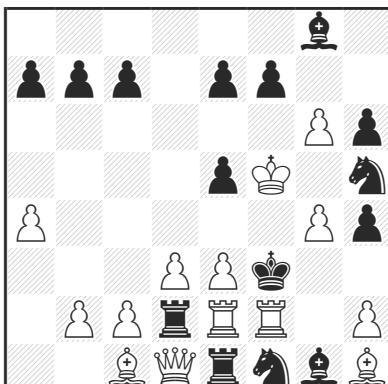
Prvé ťahy pešiakov (13+10)
a2, a7, h2, h7?

-1.Qf1-g1# Nd5-f6 -2.a6-a7 Nc3-d6 -3.a5-a6 Nb1-c3 -4.a4-a5 b2-b1N -5.**a2-a4!** (a3-a4? fails because of parity!) a3:Nb2 -6.Nd3-b2 a4-a3 -7.Nf4-d3 a5-a4 -8.Nh3-f4 Kh1:Nh2!! (the "free" capture is precisely used; probably the solver who never saw this trick before will be mystified...) -9.Ng1-h3+ a6-a5 -10.Rh3-g3 **a7-a6** -11.g3-g4 Bg4-g5

then **h2:Bg3** excludes the possibility of a promotion by bPh7 and something else than a pawn captured on h7! bRh6 goes to g8, bBg3 goes to f8, then g7-g6 and at last **g6:Ph7** can be retracted. Thus we have the 4 possible answers demonstrated: double step (a2), single step (a7), capture (h2) and no move at all (h7)!!

Alexandr Kisľák
Schach 1990

MC04

Ako vznikla pozícia? (14+15)

-1.Rg2-f2# **Bf2-g1** -2.a3-a4 **Bg3-f2** -3.a2-a3 **Bf4-g3** -4.g3-g4 **Bg5-f4** -5.f2:Qg3 **Bf6-g5** -6.g5-g6 **Bg7-f6** -7.g4-g5 **Bf8-g7** -8.Kg5-f5 g7:Nh6+. A picturesque performance by the Bishop.

The stipulation of MC03 is "First moves by wPa2, a7, h2 and h7?" White pawns h7 and g4 captured all missing black pieces; bBf8 was captured by h2:g3. Black captures were b7:c6, a:b to promote on b1 and a "free" capture.

To unlock the cage, we have to place bK on h1 (before that place a piece on g1 to shield bKh1 against wQf1), then retract Rh3-g3 (before that place a piece on h2 to shield bKh1 against wRh3) and at last h2:g3-g4!

bNf6 cannot be the shielding piece on g1: to join g1 it must go via h3 checking wK. A wN must do the job and the only way to produce it is uncapturing it by a:b, and before that unpromoting Nf6 on b1!

We finish with a "light" example MC04.

All the captures (only 3) are clear.

Only we have to be careful not to let White out of retromoves. Kg5-f5 will free the position (Nf1 will escape via g3 a.s.o.) but h7-h6+?? leaves Bg8 in an illegal position. Thus g7:h6 is the key to the cage and before that bBf8 must go back home (note that d6:e5 cannot be retracted in the immediate as bRa8 couldn't go back home).

Now the retroplay has just to be played: bBg1 must "hurry" back home and we have to be careful that reserve Pawn moves by White don't block its way:

Uri Avner:
OLYMPIC GAMES TOURNEY –
SELFMATES SECTION

Theme: Required are Selfmates in 3 moves, with a mixed-colour bi-valve play by White. This means that at least one white non-capturing move will show (at any point during play) a simultaneous opening of a white line and closing of a black line, or vice-versa (i.e., opening of a black line and closing of a white line). The opened and/or closed lines may be anticipatory and/or masked lines (see examples).

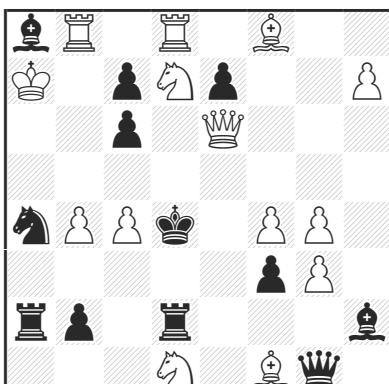
Judge: Uri Avner

Uri Avner

II. cena

The Problemist 1991

UA01

s#3

(14+12)

1. $\mathbb{W}e1!$ [2. $h8\mathbb{W} + e5$ 3. $\mathbb{B}c5+$ $\mathbb{H}:c5\#$]
- 1... $\mathbb{W}e3$ 2. $\mathbb{Q}b6+$ $\mathbb{W}e4$ 3. $\mathbb{B}c3+$ $\mathbb{H}:c3\#$
- 1... $\mathbb{B}e2$, $\mathbb{B}d3$ 2. $\mathbb{B}c5+$ $\mathbb{W}:c4$ 3. $\mathbb{W}c3+$ $\mathbb{H}:c3\#$
- 1... $\mathbb{W}:f1$ 2. $\mathbb{W}e4+$ $\mathbb{W}:e4$ 3. $\mathbb{B}c5+$ $\mathbb{H}:c5\#$

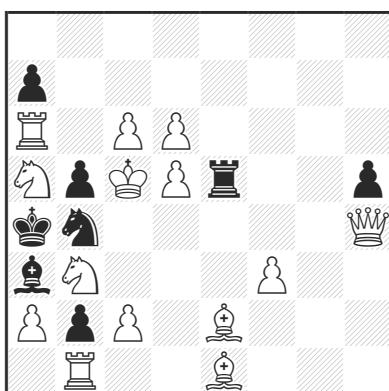
Opening $\mathbb{B}d8$'s line and simultaneously closing $\mathbb{W}g1$'s (masked) line.

Uri Avner

Cena

Israel Ring Turney 1991

UA02

s#3

(14+8)

1.c3? t.

1... ♕f5 2. ♔d1 [3. ♜d4+ ♗c2#]

1... ♕g5!

1. ♜d2? t.

1... ♕g5 2. ♔d1 [3. c4+ ♗c2#]

1... ♕f5!

1. ♔d1! t.

1... ♕~ 2. ♜d4 [3. ♜c4+ ♗:a6#]

1... ♕g5! 2. ♜d2 [3. c4+ ♗c2#]

1... ♕f5! 2. c3 [3. ♜d4+ ♗c2#]

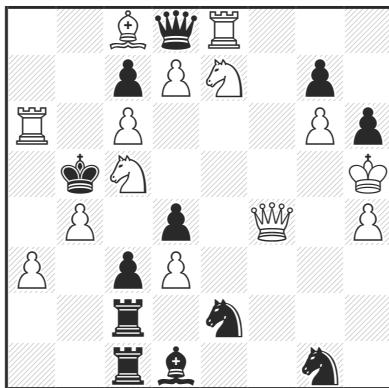
Opening ♔d1's line and (potentially) closing ♕'s lines on 2nd and 3rd ranks.

Uri Avner

6. miesto

8.WCCT C 1.3.2007

UA03

s#3

(14+12)

1. ♜e6! [2. ♕a5+ ♔b6 3. ♕:d4+ ♗:d4#]

1... ♕:d7 2. ♕f5+ ♕d5 3. ♜:d4+ ♗:d4#

1... ♕:e7 2. ♕e5+ ♕c5 3. ♜:d4+ ♗:d4#

1... ♗f3 2. ♕e5+ ♗:e5 3. ♜:d4+ ♗:d4#

Here the key, 1. ♜e6!, is thematic – it clears the 5th rank for the ♕ and closes 2 future lines of the ♕.

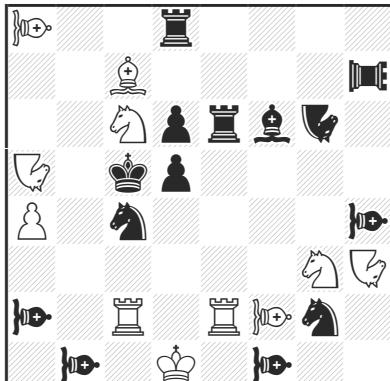
Peter Gvozdják: KRÁĽOVSKÁ VEĽKOSŤ [THE KING SIZE]

V minulom roku som nezložil ani jeden jediný problém. To sa mi stalo po prvýkrát za celých 30 rokov, odkedy sa venujem kompozičnému šachu. Dôvod bol jednoduchý – pripravoval som 2. diel knihy Cyclone.

Niet divu, že po jej vyjdení som sa nemohol dočkať chvíle, keď si sadnem k šachovnici. Okrem toho som začal spomínanú knihu podrobne študovať – a objavil som množstvo výnimočných skladieb. Jednou z nich začнем dnešnú prednášku.

Reto Aschwanden &
Jean-Marc Loustau
I. cena
PAT A MAT 2003

PG01

#4 =vežový lion (11+14)
 =strelcový lion
 =tátoš

- 1... ♕e5 a 2. ♜e4+ A ♛:e4 3. ♜e3+ C d4 4. ♜b6#
 1... ♜e5 b 2. ♜:c4+ B ♛:c4 3. ♜e4+ A d:e4 4. ♜b6#
 1... ♜e5 c 2. ♜e3+ C ♛:f2 3. ♜:c4+ B d:c4 4. ♜b6#
 1. ♔g1! [2. ♔d7+ ♜:d7 3. ♔b7#]
 1... ♕e5 a 2. ♜:c4+ B ♛:c4 3. ♜e4+ A d:e4 4. ♜e3# C
 2... ♜:c4 3. ♔d7+ ♜:d7 4. ♔b7#
 1... ♜e5 b 2. ♜e3+ C ♛:f2 3. ♜:c4+ B d:c4 4. ♜e4# A
 2... ♜d4 3. ♔d7+ ♜:d7 4. ♔b7#
 1... ♜e5 c 2. ♜e4+ A ♛:e4 3. ♜e3+ C d4 4. ♜:c4# B
 2... ♜:e4 3. ♔d7+ ♜:d7 4. ♔b7#

Lačného cyklus, rotácia bielych 2. a 3. ťahov v zdanlivej hre, a dokonca 2. až 4. ťahov v riešení.

Pritom skvelá analógia, v podstate je všetko jasné a jednoduché.

Ihned' mi napadla otázka, či sa nedá aj v zdanlivej hre zabudovať tematický mat do cyklu.

Na to bolo nutné vymyslieť správny dôvod.

Ukázalo sa, že väzba v zdanlivej hre všetko vyrieši. Ale nebolo by možné natlačiť tento nápad na normálnu šachovnicu? Iste, dá sa to, a pomerne jednoducho.

Tá kráľovská veľkosť 10×10 má ešte iný dôvod. Je ním tretia cyklická fáza, ktorá využíva trik s troma bielymi kameňmi na jednej líni. Keď dva odídu, biely lion matuje po preskočení prekážky.

Po dosiahnutí korektnej pozície som bol nadšený (napriek rozdvojenej hrozbe vo zvodnosti).

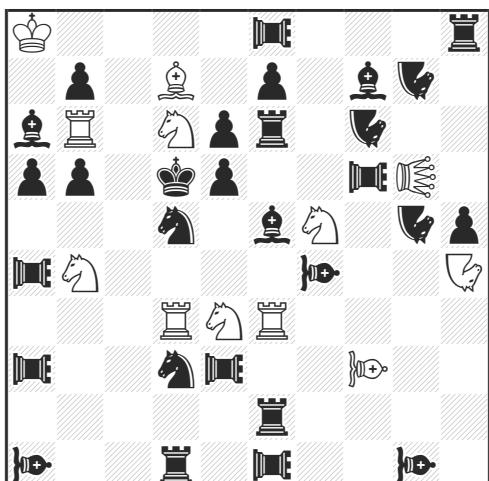
Program WinChloe medzi témami vypísal cyklus bielych ďahov i Lačného cyklus.

Lenže pri 3 fázach by tam mal byť aj 3×3 kompletnejší Lačný. Prečo nie je?

Peter Gvozdják

PAT A MAT 2011

PG02

#4 (12+29)

=lion
 =vežový lion
 =strelcový lion
 =tátoš

1... f7 a 2. f5+ A e6 3. :d6+ B e:d6 4. :f6# C

1... f7 b 2. :d6+ B :d6 3. :f6+ C e:f6 4. f5# A

1... f7 c 2. :f6+ C :f6 3. f5+ A e6 4. :d6# B

1. i4? [2. e5+ ~:e5 3. c8+ b:c8 4. d9#]

2. c8+ b:c8 3. e5+ ~:e5 4. d9#]

1... f7 a 2. f5+ A e6 3. :f6+ C e:f6 4. :d6# B

(3... :f6 (:f6) 4. a4#)

1... f7 b 2. :d6+ B :d6 3. f5+ A e6 4. :f6# C

(3... e6 (e6) 4. a4#)

1... f7 c 2. :f6+ C :f6 3. :d6+ B e:d6 4. f5# A

(3... :d6 (:d6) 4. a4#)

1... :g6!

1. g9! [2. c8+ b:c8 3. d9#]

1... f7 a 2. :f6+ C :f6 3. f5+ A e6 4. :d6# B

(2... :f6 3. c8+ b:c8 4. d9#)

1... f7 b 2. f5+ A e6 3. :d6+ B e:d6 4. :f6# C

(2... e6 3. c8+ b:c8 4. d9#)

1... f7 c 2. :d6+ B :d6 3. :f6+ C e:f6 4. f5# A

(2... :d6 3. c8+ b:c8 (:c8) 4. d9#)

Ked' sa pozrieme na zápis detailne, zistíme, že 3. ľahy bieleho sa sice menia cyklicky vo všetkých fázach, zato 2. ľahy sú vo 2 fázach zhodné, a rovnako aj 4. ľahy, hoci vo dvoch iných fázach. Jednoducho, nesprávny "timing" ľahov...

Po tomto zistení som celú schému sklamane odložil, nevediac si predstaviť, akým spôsobom by sa tie 2. a 4. ľahy dali v spomínanej fáze vymeniť.

Spýtal som sa aj Reta Aschwandena, či považuje takúto tému (kompletný Lačného cyklus plus rotácia všetkých ľahov vo všetkých fázach) za realizovateľnú. Reto odpísal, že nevie, že o tom zatiaľ príliš nepremýšľal.

Po čase som teda začal premýšlať ja, a to dosť intenzívne.

Na takúto výmenu ľahov v jednej fáze treba uskutočniť dve zmeny:

1. umožniť, aby vyšlo to, čo pôvodne nevychádzalo (nájsť pokračovanie po pôvodnom vyvrátení),
2. zamedziť, aby pôvodné pokračovanie vychádzalo (t.j. vytvoriť nejaké vyvrátenie).

Ukázalo sa, že to je možné, ale pri oveľa komplikovanejšej motivácii, založenej na pridaných antidualových prvkoch.

V samotnom riešení (diagram PG03) 1. $\text{N}i3$ teraz:

1. po ľahu čierneho pešiaka v 2. ľahu čierneho nasleduje dvojľahové pokračovanie (ľah pešiaka bol predtým vyvrátený),
2. v istom momente má čierny možný únik kráľom (takže nevychádza pôvodná idea s matom bielym lionom), konkrétnie:

1... $\text{B}f6$ 2. $\text{B}f4+?$ $\text{K}e5$ 3. $\text{Q}:f5+$ $\text{P}:f5$ 4. $\text{N}a3+$ $\text{K}:d7$,

1... $\text{K}f6$ 2. $\text{B}:d5+?$ $\text{K}:d5$ 3. $\text{B}f4+$ $\text{K}e5$ 4. $\text{N}a3+$ $\text{K}:d7$,

1... $\text{K}f6$ 2. $\text{Q}:f5+?$ $\text{P}:f5$ 3. $\text{B}:d5+$ $\text{K}:d5$ 4. $\text{N}a3+$ $\text{K}:d7$.

Napriek veľkej šachovnici a množstvu kameňov je ekonómia veľmi dobrá. Niet bielych zaháľačov, a dokonca ani pešiakov.

Nie všetci budú nadšení takýmito skladbami, ale mne nadrozumná "kráľovská" šachovnica poskytla mimoriadne zážitky, aspoň také ako umožňuje veľkorozmerná kráľovská posteľ.

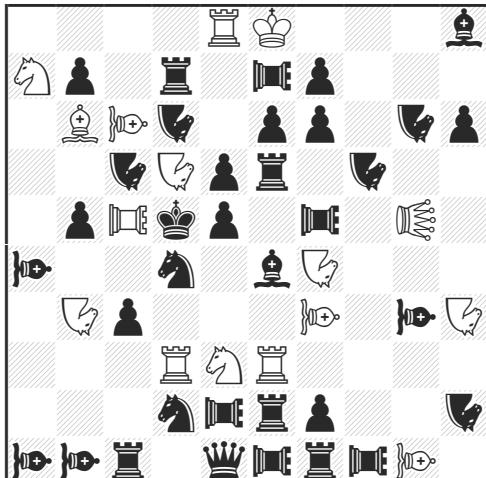
Mimochodom, táto skladba sa riešila v špeciálnej riešiteľskej súťaži s časovým limitom 99 minút.
Jej výsledok nájdete v tomto bulletine (str. 54).

Peter Gvozdák

venované

R. Aschwandenovi & J.-M. Loustaouovi
PAT A MAT 2011

PG03

#4 (16+35)

=lion

=vežový lion

=strelcový lion

=tátoš

1... f6 a 2. f4+ A e5 3. :d5+ B e:d5 4. :f5# C

1... f6 b 2. :d5+ B j:d5 3. :f5+ C e:f5 4. f4# A

(3... :d7 4. a10#)

1... f6 c 2. :f5+ C :f5 3. f4+ A e5 4. :d5# B

(3... :d7 4. a10#)

1. :g8? [2. :d8+ :d8 3. b7#]

1... f6 a 2. :f5+ C :f5 3. f4+ A e5 4. :d5# B

(3... :d7 4. a10#)

2... :f5 3. :d8+ :d8 4. b7#

1... f6 b 2. f4+ A e5 3. :d5+ B e:d5 4. :f5# C

2... e5 3. :d8+ :d8 4. b7#

1... f6 c 2. :d5+ B j:d5 3. :f5+ C e:f5 4. f4# A

(3... :d7 4. a10#)

2... f:d5 3. :d8+ :d8 4. b7#

1... h6!

1. i3! [2. e4+ ~:e4 3. :d8+ :d8 4. b7#]

1... f6 a 2. :d5+ B j:d5 3. :f5+ C e:f5 4. f4# A

(3... :f5 4. a3#, 3... :d7 4. a10#)

2... e:d5 3. a6+ b5 4. :c7# (3... c6 4. b7#)

1... f6 b 2. :f5+ C :f5 3. f4+ A e5 4. :d5# B

(3... e5 4. a3#, 3... :d7 4. a10#)

2... e:f5 3. a6+ b5 4. :c7# (3... c6 4. b7#)

1... f6 c 2. f4+ A e5 3. :d5+ B e:d5 4. :f5# C

(3... f:d5 4. a3#)

2... e5 3. a6+ b5 4. :c7# (3... c6 4. b7#)

Bedrich Formánek: BRATISLAVSKÝ ŠACH

V roku 1965, keď bol sortiment exošachov možno rádovo menší ako dnes, dostal som nápad vytvoriť akýsi protipól bezšachovému šachu: kým v tomto neboli dovolený nijaký šach (kráľovi) s jedinou výnimkou matu, v novom naopak, kráľ mohol zostať v šachu, ale, samozrejme, taktiež s výnimkou matu. Potom nasledovali pokusy o realizáciu nového pravidla, vyriešenie niektorých detailov (najmä matu kráľom) a uverejnenie prvých skladieb v roku 1966 (vo Feenschachu). Musím sa však priznať, že ma dosť znechutili riešiteľmi nájdené nekorektnosti, takže som v tvorbe týmto smerom nepokračoval. A nový druh šachu, ktorý som najprv pracovne nazval šachový šach a potom premenoval na bratislavský šach, nevzbudil takmer nijaký ohlas, takže zapadol prachom. Až pred niekoľkými rokmi sa z ničoho nič objavila možnosť kontrolovať korektnosť skladieb v bratislavskom šachu počítačom, a to programom winchloe. S najväčšou pravdepodobnosťou má na tom zásluhu autor winchloe, Christian Poisson. Samozrejme, potešilo ma to a inšpirovalo k oprave nekorektných skladieb. A potom bol už len krok k vypísaniu súťaže.

Takže vás tu oboznámim s: a) pravidlami bratislavského šachu, b) štyrmi typickými skladbami, ktoré ukážu na síce nie príliš široké, ale predsa zaujímavé možnosti tohto exošachu, c) vypísaním môjho jubilejného turnaja (rozhodol som sa pre číslo 79, lebo 80 sa mi zdá príliš veľké a ešte veľmi ďaleko...).

Pravidlá bratislavského šachu

1. Kráľ môže stať v šachu, pokial' nie je matovaný. (Nie je dovolené kráľa brat').
2. Mat je šach, ktorý nemožno odvrátiť nasledujúcim ťahom.
3. Králi nemôžu stať na susedných poliach s výnimkou matu jedného z nich (bod 4).

4. Mat kráľom je dovolený len vtedy, ak na pole matujúceho kráľa pôsobí vlastný kameň a nepôsobí súperov kameň (okrem kráľa; v prípade dvojitého šachu môže pôsobiť aj súperov kameň).
5. Ináč platia pravidlá ortodoxného šachu.

The rules of Pressburger chess

1. The king may stand in check unless it is mated. (Capture of a king is not allowed.)
2. Mate is a check that cannot be parried by the following move, i.e when there is no move available to parry the check.
3. Kings cannot stand on adjacent squares unless one of them is mated (point 4).
4. Mate by a king is allowed only if the square of the king giving mate is guarded by a unit of the same colour as the king and not guarded by a unit of the opposite colour (with the exception of the king; in the case of double check guarding by a unit of the opposite colour is allowed).
5. Otherwise the rules of orthodox chess are valid.

(Pressburg was the name of Bratislava until 1919.)

JT Bedrich Formánek 79 C 6.6.2012

Pri príležitosti 79. narodenín čestného prezidenta WFCC Bedricha Formánka (* 6. júna 1933) vypisuje Slovenská organizácia kompozičného šachu (SOKŠ) medzinárodný turnaj v skladaní pomocných matov druhým alebo tretím ťahom v bratislavskom šachu. Iné exopodmienky alebo exokamene nie sú dovolené. Skladby treba posielat najneskôr do 6. júna 2012 na adresu Juraj Lörinc, Pažítková 5, 821 01 Bratislava, alebo e-mailom juraj.lorinc@gmail.com. Rozhodca B.F. udelí ceny, čestné uznania a pochvalné zmienky. Víťazní autori vyhrajú staršie vydania Albumov FIDE, knihu Slovenský výber II, prípadne iné kompozičnošachové knihy. Výsledok turnaja bude uverejnený na internetovej stránke www.soks.host.sk, ako aj v čísle časopisu PAT A MAT, ktoré dostanú všetci účastníci.

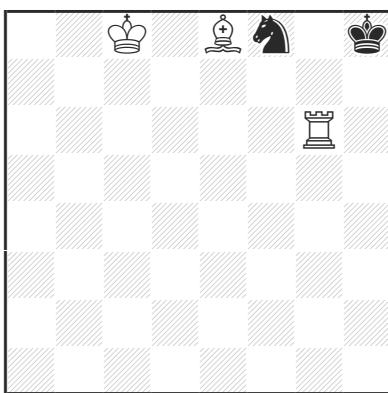
On the occasion of WFCC Honorary President Bedrich Formánek's 79th birthday (* 6th June 1933), the Slovak Organization of Chess Composition (SOKŠ) announces an international composing tourney for helpmates in 2 or 3 moves fulfilling the rules of Pressburger chess (Bratislava chess). No other conditions or fairy units are allowed. Entries are to be sent by 6th June 2012 to Juraj Lörinc, Pažítková 5, 821 01 Bratislava, Slovakia (juraj.lorinc@gmail.com). The

judge will be B.F. The best compositions will be awarded prizes, honourable mentions and commendations. The winning composers will receive older issues of FIDE Albums, the book Slovenský výber II or other books about chess composition. The award will be published on the SOKŠ website www.soks.host.sk, as well as in the magazine PAT A MAT, the issue will then be sent to all participants.

Bedrich Formánek

Feenschach 1-2.1966

BF01

h#2* (3+2)
a) ortodoxný šach
b) ♜e8→h5:
Bratislavský šach, 2.1.1.1

a)

1... ♜f7 2. ♜h7 ♜g8#
1. ♜e6 ♜f7 2. ♜g7 ♜h6#

b)

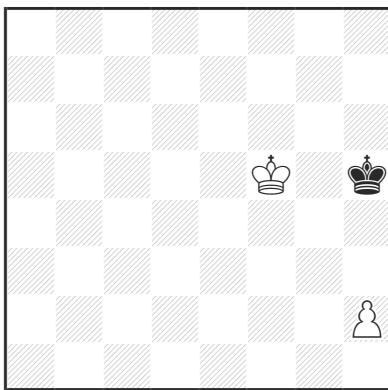
1... ♜g8 2. ♜h7 ♜f7#
1. ♜e6 ♜h6 2. ♜g7 ♜f7#
1. ♜g7 ♜d7 2. ♜f6 ♜e6#

Druhé riešenie v b) (taktiež s modelovým matom!) našiel počítač: ide tu o prípad dvojitého šachu z bodu 4 pravidiel.

Bedrich Formánek

7604 Feenschach 1-2.1966

BF02

h#2* 2.1.1.1 (2+1)
Bratislavský šach

1... h3 2. ♜h4 ♜g4#

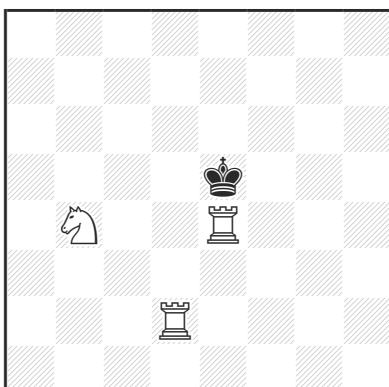
1. ♜h4 ♜f4 2. ♜h3 ♜g3#
1. ♜h6 h4 2. ♜h5 ♜g5#

Trojité poschodové modelové echo podľa bodu 4 pravidiel.

Bedrich Formánek

370v Feenschach 4-6.2010
(opr.370 Feenschach 11.1971)

BF03

h#2 2.1.1.1 (3+1)
Bratislavský šach, bez ♔

1. ♔d4 ♕d5 2. ♔d3 ♕d4#

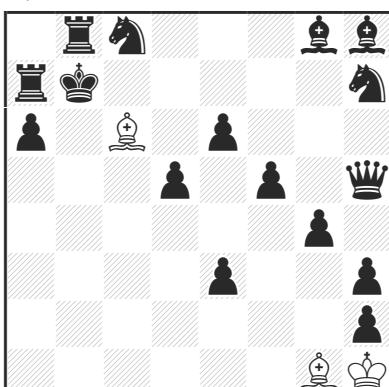
1. ♔d5 ♕c2 2. ♔d4 ♕c4#

Echo známeho Loydovho matu s antidualmi. (Biely kráľ na ktoromkoľvek poli zapríčiní vedľajšie riešenie.)

Bedrich Formánek

10148 Šachová skladba 4.2010
(opr.7605 Feenschach 1-2.1966)

BF04

h#3 Bratislavský šach (3+16)

1. ♕d4 ♕:h2 2. ♕b6 ♔g1 3. d4 ♕h1#

Nejde 1. ♕e5? ♔:h2 2. ♕c7 ♕:d5 3.e2 ♕h1??, pretože by to bol zároveň mat bielemu kráľovi. Analógia medzi riešením a zvodnosťou.

Juraj Lörinc:

POMOCNÝ SAMOMAT – METEOR ALEBO NOVÁ STÁLICA?

V tejto prednáške by som rád predstavil pomocný samomat. Dôvod je jednoduchý – svetová súťaž.

Už sa stalo tradíciou, že téma svetovej súťaže v oddelení exo nie je spočiatku blízka slovenským skladateľom, ale trochu snahy (alebo trochu viac snahy) dokáže zázraky, a tak naši skladatelia už pári exoddelení aj vyhrali.

Nie inak je tomu, pokial' ide o momentálnu popularitu pomocného samomatu na Slovensku. V momente prípravy prednášky boli vo veľkej databáze WinChloe ako najaktívnejší skladatelia v odbore hs (pomocné samoniečo) dohľadateľní títo skladatelia:

Všetky hs úlohy			hs úlohy bez exoprvkov				
Autor, počet úloh			Autor, počet úloh				
Petko Petkov	153	...	Petko Petkov	48	...		
Erich Bartel	102	Bo Lindgren	11	Unto Heinonen	47	Juraj Lörinc	3
Mario Parrinello	83	...	Geoffrey Foster	30	...		
Guy Sobrecases	73	Jaroslav Štúň	8	Erich Bartel	29	Emil Klemanič	2
Éric Huber	64	...	Theodor Steudel	29	Štefan Sovík	2	
Geoffrey Foster	52	Peter Gvozdják	2	Ralf Krätschmer	18	...	
Unto Heinonen	49	Emil Klemanič	2	Mario Parrinello	16	Bedrich Formánek	1
Vlaicu Crisan	47	Štefan Sovík	2	Vlaicu Crisan	12	Peter Gvozdják	1
Juraj Lörinc	32	...	Eric Huber	11	Marek Kolčák	1	
Theodor Steudel	29	Bedrich Formánek	1	Albert H. Kniest	11	Ladislav Salai jr.	1
...		Marek Kolčák	1	Daniel Novomeský	11	Jaroslav Štúň	1
Daniel Novomeský	12	Ladislav Salai jr.	1	Bo Lindgren	10		

Z tabuliek je zrejmé, že som možno medzi 10 najaktívnejšími skladateľmi, pokiaľ ide o všetky pomocné samoúlohy vrátane exo, a ešte Daniel Novomeský podobne, pokiaľ ide o pomocné samoúlohy bez exoprvkov. Ale potom už v podstate nič, ostatní slovenskí skladatelia skladajú takéto veci len príležitostne. Nakoniec, svetová súťaž je dobrá príležitosť.

Dajme si teda pre začiatok definíciu. Možno ju povedať rôznym spôsobom, zvolil som si takúto:

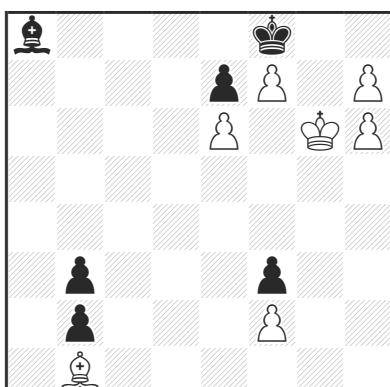
Pomocný samomat n-tým ťahom je výzva, podľa ktorej biely začne (ak nie je uvedené ináč, napríklad polťahom v čísle n) a s pomocou čierneho po jeho (n-1)-vom ťahu dosiahne postavenie, v ktorom môže čierneho donútiť matovať prvým ťahom.

Ako demonštráciu definície uvedieme úlohu JL01.

Hans Doormann

4.-5. čestné uznanie
Feenschach 1955

JL01

hs#4

(7+6)

Jej riešenie je takéto:

1. $\hat{Q}f5 \hat{Q}e4$ 2. $h8\hat{Q} \hat{Q}b1$ 3. $\hat{Q}h7 \hat{Q}a2$ 4. $\hat{Q}b1 \hat{Q}:b1\#$.

Čo sa v ňom udialo? Predovšetkým biely strelec vpustí čierneho na a2 a vráti sa na b1. Tu sa veľmi výrazne prejavuje najmä pomocný charakter pomocného samomatu. Kedže čierny na celý manéver potrebuje trochu viac ťahov ako biely, medzitým má biely ešte čas vybudovať matovú sieť okolo vlastného kráľa. Po 3. ťahu čierneho vzniká požadovaná pozícia samomatu 1. ťahom.

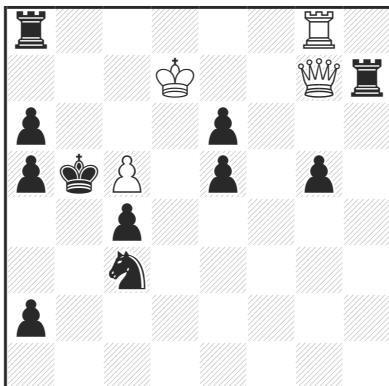
Za kritickú pozíciu by sa dala považovať aj tá po 4. $\hat{Q}b1$, pretože čierny musí matovať vďaka tempu. Osobne však za koniec pomocnej fázy považujem moment pred s#1.

Druhou možnosťou vynútenia matu – a v samomatoch aj oveľa častejšou – je šach čiernemu kráľovi. S ňou sa opakovane stretávame v troch riešeniach JL02.

Bo Lindgren

6. čestné uznanie
Feenschach 1991 (v)

JL02

hs#4

3.1.1...

(4+11)

1. $\mathbb{Q}b8+$ $\mathbb{Q}:c5$ 2. $\mathbb{Q}c8$ $\mathbb{N}d5$ 3. $\mathbb{Q}b7$ $\mathbb{Q}d7$ 4. $\mathbb{Q}b6+$ $\mathbb{Q}:b6\#$

1. $\mathbb{Q}c8$ $\mathbb{N}d5$ 2. $\mathbb{Q}d8$ $\mathbb{N}b4$ 3. $\mathbb{Q}c7$ $\mathbb{Q}e7$ 4. $\mathbb{Q}c6+$ $\mathbb{Q}:c6\#$

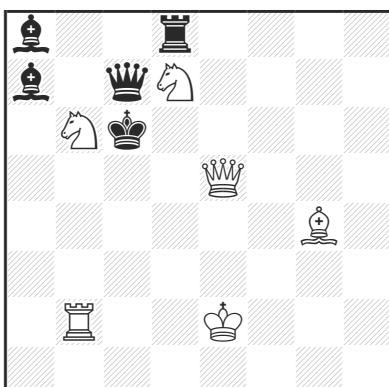
1. $\mathbb{Q}d8$ $\mathbb{Q}:c5$ 2. $\mathbb{Q}e8$ $\mathbb{N}b5$ 3. $\mathbb{Q}d7$ $\mathbb{Q}f7$ 4. $\mathbb{Q}d6+$ $\mathbb{Q}:d6\#$

Trikrát ten istý modelový mat s väzbou echovo opakovaný tesne vedľa seba, to je téma dobre známa z pomocných matov. Opäť teda niečo podobné skôr pomocnému matu ako samomatu. I keď aj v ortodoxných samomatoch už existuje pári trojitych echových matov.

V každom prípade po pomalých začiatkoch pomocného samomatu žáner zaspal na dlhý čas. Sám som ho objavil len tak náhodou v polovici 90. rokov a bez akejkoľvek teoretickej výbavy som zložil JL03.

Juraj Lörinc
Šach Profil 1996

JL03

hs#3

2.1.1...

(6+5)

Pokiaľ si prehráte riešenia, zistíte podľa mňa veľkú podobnosť s mnohými strategickými pomocnými matmi.

1. $\mathbb{Q}d3$ $\mathbb{Q}:b6$ 2. $\mathbb{Q}e2$ $\mathbb{Q}:d7$ 3. $\mathbb{Q}e6+$ $\mathbb{Q}:e6\#$

1. $\mathbb{Q}e3$ $\mathbb{Q}:d7$ 2. $\mathbb{Q}e2$ $\mathbb{Q}:b6$ 3. $\mathbb{Q}b5+$ $\mathbb{Q}:b5\#$

Ide o (temer úplnú) diagonálno-ortogonálnu analógiu stratégie a hra je zakončená atraktívnymi matmi z kráľovskej batérie. Napriek tomu úloha nebola vyznamenaná v turnaji (klasický dvojročný turnaj Martin-Žilina z toho obdobia) a ja som dlho nechápal, ako mohol byť rozhodca taký prísny.

Dnes tuším, že mu vadila vždy jedna nehrajúca biela figúra v oboch riešeniach. To je pohľad prísne pomocnomatový, ale je správny? Po istom čase som si sám pre seba sformuloval tieto požiadavky na ekonómiu materiálu v pomocných samomatoch:

1. Pokiaľ je to v danej schéme možné, musia nejako hrať všetky figúry oboch strán (nie pešiaci) vo všetkých fázach.
2. Pokiaľ to nie je možné, treba, aby počet nehrajúcich figúr bol minimalizovaný a ich farba by mala nejako hrať s tematikou. Čierne nehrajúce figúry sú horšie ako biele.

Ukazuje sa, že na prvom bode sa zhoduje viacero expertov (napr. Petko Petkov vo svojich teoretických článkoch). Existuje veľa pomocných samomatov splňajúcich túto prísnu podmienku. Druhý bod je oveľa menej konsenzom (avšak počas prednášky sa ukázalo, že napr. aj ruskí skladatelia si zobraťi čiernu figúrovú ekonómiu ako nutnosť, ktorá sa nedá podliezť).

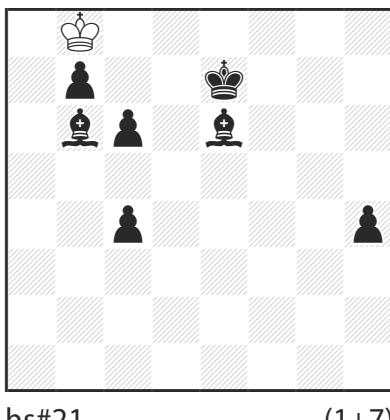
Skladba JL04 má ideálnu bielu ekonómiu, pretože biely kráľ na šachovnici byť musí...

Unto Heinonen

II. cena

The Problemist 2004

JL04

1. $\mathbb{Q}a8\ c3$ 2. $\mathbb{Q}b8\ \mathbb{Q}a2$ 3. $\mathbb{Q}c8\ \mathbb{Q}f6$ 4. $\mathbb{Q}d7\ c5$ 5. $\mathbb{Q}d6\ c4$ 6. $\mathbb{Q}d5$
 h3 7. $\mathbb{Q}e4\ h2$ 8. $\mathbb{Q}f3\ h1\mathbb{Q}+$ 9. $\mathbb{Q}e2\ \mathbb{Q}e4$ 10. $\mathbb{Q}d1\ \mathbb{Q}eb1$ 11. $\mathbb{Q}c1$
 c2 12. $\mathbb{Q}b2\ \mathbb{Q}e5$ 13. $\mathbb{Q}a3\ \mathbb{Q}d4$ 14. $\mathbb{Q}a4\ \mathbb{Q}c3$ 15. $\mathbb{Q}b5\ \mathbb{Q}b2$
 16. $\mathbb{Q}:b6\ \mathbb{Q}a1$ 17. $\mathbb{Q}c5\ b5$ 18. $\mathbb{Q}d4\ b4$ 19. $\mathbb{Q}e3\ b3$ 20. $\mathbb{Q}d2\ c3+$
 21. $\mathbb{Q}c1\ b2\#$

V riešení ide o to, že $\mathbb{Q}b6$ musí zmiznúť zo šachovnice a okrem toho čierny vytvorí pre svojho a bieleho kráľa čiastočne spoločné matové siete. Že to vyjde jednoznačným poradím ťahov, to je samozrejmosť z pohľadu korektnosti, ale skoro až zázrak z pohľadu skladateľských a riešiteľských snáh.

Zhodou okolností som bol rozhodcom turnaja, v ktorom JL04 súťažila a možno som udelením druhej ceny urobil chybu. Myslím "len druhej ceny", lebo okrem toho získala v sekundárnej súťaži tzv. Norman Macleod Prize, čo je cena udeľovaná podľa komisie všestranných rozhodcov najoriginálnejšej skladbe uverejnenej v The Problemiste za celý rok v ktoromkoľvek žánri. No čo už...

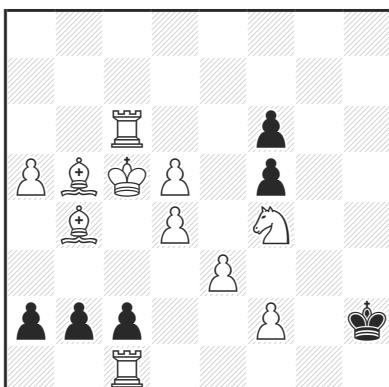
Veľkým impulzom pre popularizáciu pomocných samomatov v poslednom desaťročí boli turnaje Tzuica, pravidelne vypisované v rámci svetových kongresov kompozičného šachu. Predsa len kongresové turnaje sú prestížne, ocenené skladby sa hojne reprodukujú, a pokiaľ ide o účasť, možno rátať so snahami mnohých špičkových skladateľov. Turnaje Tzuica organizujú rumunskí skladatelia, ktorých možno nájsť aj na špici aktívnych autorov, Éric Huber a Vlaicu Crisan. V roku 2005 súťaž vyhrala úloha JL05.

Michel Caillaud

Lcena

3. Tzuica, Eretria 2005

JL05

hs#4,5 2.1.1... (11+6)

1...a1 \hat{w} 2. \hat{q} d6 \hat{w} a2 3. \hat{p} c6 \hat{w} :d5+ 4. \hat{q} :d5 b1 \hat{w} 5. \hat{p} c5 \hat{w} a2#

1...b1 ♕ 2. ♔ c3 ♕ b4 3. ♔ d3 ♕ :d4 4. ♔ :d4 a1 ♑ 5. ♕ c4 ♑ b3#

Čo ukazuje? Skvelú analógiu dvoch riešení, v ktorých prvá čierna premenená figúra umožní obeťou bielemu kráľovi vstup do matovej siete a následne druhá musí matovať v nevýhode z ľahu.

V tejto fáze vyvoja žánru je už zrejmý vyslovené pomocný charakter hs#. A také by mali byť aj úlohy, ktoré budú bodovať vo svetovej súťaži: ako výborné pomocné maty.

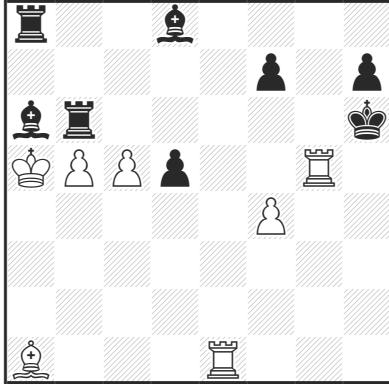
V poslednom čase je na špičke žánru ako kvantitatívne tak aj kvalitatívne Petko Petkov, nakoniec, pomocnými samomatmi vyhral celé WCCI 2007-2009, možno i trochu nezaslúžene, ale to je iná pesnička. V každom prípade JL06 je dobrou ukážkou jeho techniky.

Petko A. Petkov

I. cena

StrateGems 2007

JL06

hs#4 2.1.1... (7+8)

1. $\text{e}7$ $\text{c}8+$ 2. $\text{a}7$ $\text{b}7+$ 3. $\text{a}6$ $\text{f}5$ 4. $\text{g}7+$ $\text{:g}7\#$

1. ♕e5 ♜bb8+ 2. ♕c7 ♜b7+ 3. ♔b6 d4 4. ♜h1+ ♜:h1#

Dve pripravené čierne batérie nasmerované na bieleho kráľa sa pretransformujú na dve recipročné batérie tvorené pôvodnými prednými kameňmi plus väzbu vznikajúcu po vystrelení prvej batérie. Biely vstúpi kráľom do matovej siete a vynúti mat šachom čierному kráľovi, okolo ktorého sa v tomto prípade nič moc nedeje. Dávam do pozornosti i perfektnú ekonómiu a recipročné zámeny funkcií kameňov.

V JL07 sa tvoria matové siete okolo oboch kráľov.

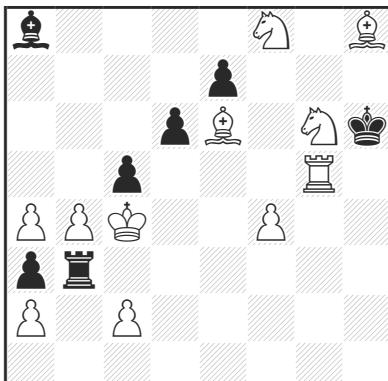
A to dokonca analogickým spôsobom nielen medzi fázami, ale aj medzi bielym a čiernym. Biela indická téma a čierna indická téma v oboch riešeniach a následne batériové šachy z oboch strán.

Hans Peter Rehm

IV. cena

Mat Plus 2008

JL07

hs#4

b) - ♜d6

(11+7)

a) 1. ♔a1 ♜g2 2. ♕e5 ♜f3 3. ♔d5 ♜g7 4. ♕h5+ ♜c3#

b) 1. ♜:c5 ♜h3 2. ♕e5 ♜f3 3. ♔b3 ♜h5 4. ♕g7+ ♜d5#

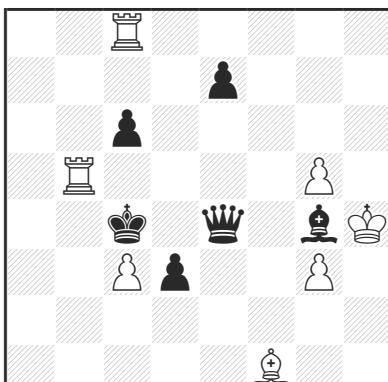
Témou Tzuicy v roku 2009 bola transformácia batérií. V mojej JL08 je na bieleho kráľa nasmerovaná batéria, ktorú čierne nemôže využiť.

Juraj Lörinc

2. čestné uznanie

7. Tzuica, Rio de Janeiro 2009

JL08

hs#3,5

2.1.1...

(7+6)

1... ♜e2 2. ♔g2 ♜h3 3. ♜:c6 ♜h2 4. ♔e8+ ♜:c8#

1... ♜e5 2. ♜d8 ♜h5 3. ♜:d3 ♜h8 4. ♜e3+ ♜e2#

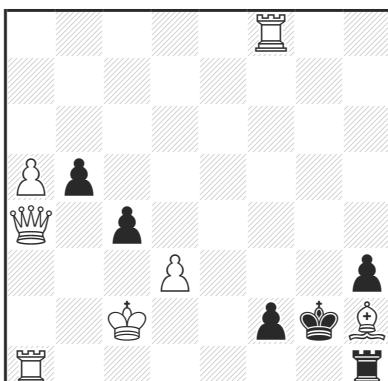
Preto ju čierne zruší a postaví na stĺpci h. Raz zdola nahor, potom zhora nadol. Biely medzitým tiež konštruuje batériu, raz zvislú, raz diagonálnu.

Michel Caillaud

II. cena

T.T. Sant'Ambrogio 2010

JL09

hs#3

3.1.1...

(7+6)

1. ♜b4 f1 ♔ 2. ♔d1 c:d3 3. ♜d2+ ♔e2#

1. ♜g1+ f:g1 ♔ 2. ♔c1 c3 3. ♜c2+ ♔e2#

1. ♜e1 b4 2. ♜e8 f:e1 ♜ 3. ♜e2+ ♜:e2#

Zrejme ide o tri rôzne maty, a to dokonca ďahmi na jedno pole, čo bolo témou 4. svetovej súťaže. Prvé dve riešenia sú značne analogické, so svojimi ďahmi ♔, premenami tvoriacimi batériu na prvom rade, ďahmi pešiakov a blokujúcimi šachmi bielou dámou. Tretie riešenie s premenou na vežu je dosť iné, ale je to celé v rámci koncepcie Petka Petkova, pre ktorú navrhol názov "antiidentita".

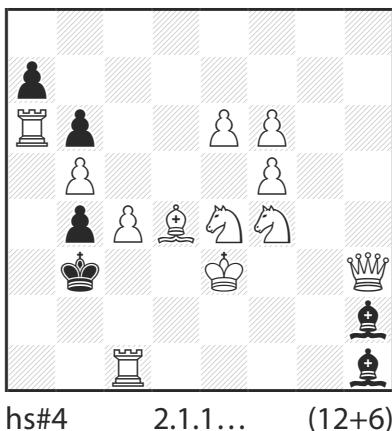
Na záver si pozrime ešte jednu skladbu s kritickými ťahmi, tentoraz nasledovanými prerušením druhou stranou (na rozdiel napr. od JL07).

Mario Parrinello

II. cena

T.T. Andernach 2010

JL10

1. $\text{Qd5} \text{Bb8}$ 2. $\text{Qc7} \text{B:e4}$ 3. $\text{Qf4+} \text{Bf3}$ 4. $\text{Qe5} \text{B:c7\#}$
1. $\text{Qd6} \text{Ba8}$ 2. $\text{Qb7} \text{B:f4+}$ 3. $\text{Qe4+} \text{Bg3}$ 4. $\text{Qd5} \text{B:b7\#}$

Opäť dve analogické riešenia, v ktorých bieli jazdci pustia čiernych strelcov nahor do ich klietok, aby sa následne druhý strelec po odstránení bieleho jazdca priviazal, po čom ťah bieleho kráľa do matovej siete znamená mat vynútený tempom.

Ak sa vám príklady páčili, budem rád, pokiaľ sa viacerí z vás pokúsia niečo zložiť na svetovú súťaž. Priestor je otvorený pre kohokoľvek, ale prax nadobudnutá dosiaľ v pomocných matoch (a pri práci s čínskymi figúrami) sa určite dá zúročiť.

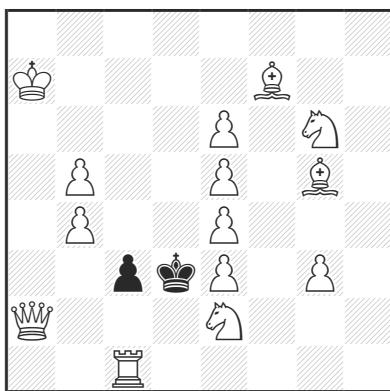
Na záver by som sa rád pokúsil odpovedať na otázku z titulku. Pomocný samomat už nesporne ukázal, že je životaschopný žánrom. Vzhľadom na širokú paletu nevyskúšaných záverov je temer isté, že má pred sebou pekných pári rokov originálnej tvorby. Navyše sa doň môže presúvať pozornosť skladateľov pomocných matov, ktorí majú dostatočnú techniku a nechcú bojovať s rizikom existencie predchodcov. Takže očakávam, že jeho sláva hned' tak nezhasne. Nijaky meteor.

Miroslav Svítek: MÔJ PROBLÉM

Miroslav Svítek
originál – Marianka 2011
(podľa M. Svítek & A.C. Reeves
C 10886 THE PROBLEMIST May 2011)

MS01

#2 (14+2)

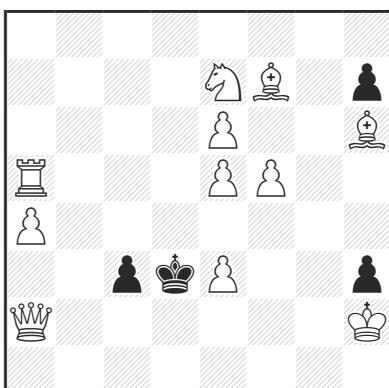
- a) diagram
- b) $\mathbb{Q}c1 \rightarrow f5$
- c) = b) - $\mathbb{Q}e2$
- d) = c) $\mathbb{N}g6 \rightarrow b1$
- e) = d) $\mathbb{Q}f5 \leftrightarrow \mathbb{Q}e6$
- f) = e) $\mathbb{Q}e6 \leftrightarrow \mathbb{Q}b5$
- g) = f) $\mathbb{Q}b5 \rightarrow f1$
- h) = g) $\mathbb{Q}g5 \rightarrow f4$
- i) = h) $\mathbb{Q}f1 \rightarrow f8$
- j) = i) $\mathbb{Q}b1 \rightarrow a1$
- k) = j) $\mathbb{Q}f8 \rightarrow h5$
- l) = k) $\mathbb{Q}a1 \rightarrow b1$
- m) = l) $\mathbb{Q}h5 \rightarrow f1$
- n) = m) $\mathbb{Q}f1 \rightarrow a5$
- o) = n) $\mathbb{Q}a5 \rightarrow f8$
- p) = o) $\mathbb{Q}b1 \rightarrow a1$

a) 1. $\mathbb{Q}e7!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}:c2\#$ AB
b) 1. $\mathbb{Q}f2!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c4$ $\mathbb{Q}d5\#$ CA
c) 1. $\mathbb{Q}f2!$ th. 2. $\mathbb{Q}d5(A)$	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c4$ $\mathbb{Q}:c2\#$ CB
d) 1. e7! zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c2$ $\mathbb{Q}c4\#$ BC
e) 1. $\mathbb{Q}f6!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}c4\#$ AC
f) 1. $\mathbb{Q}h5!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c2$ $\mathbb{Q}d5\#$ BA BA
g) 1. e7! zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}c4\#$ AC
h) 1. e7! zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c2$ $\mathbb{Q}c4\#$ BC
i) 1. $\mathbb{Q}h5!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c4$ $\mathbb{Q}d5\#$ CA
j) 1. $\mathbb{Q}h5!$ th. 2. $\mathbb{Q}d5(A)$	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c4$ $\mathbb{Q}:c2\#$ CB
k) 1. e7! th. 2. $\mathbb{Q}c2\#(B)$	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}:c2\#$ AB AB
l) 1. e7! zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}c4\#$ AC
m) 1. e7! zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c2$ $\mathbb{Q}c4\#$ BC
n) 1. $\mathbb{Q}h5!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c2$ $\mathbb{Q}d5\#$ BA
o) 1. $\mathbb{Q}h5!$ zz.	1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c4$ $\mathbb{Q}d5\#$ CA
p) 1. $\mathbb{Q}h5!$ th. 2. $\mathbb{Q}d5(A)$ 1... $\mathbb{Q}:e4$ c2 2. $\mathbb{Q}c4$ $\mathbb{Q}:c2\#$ CB	

„perpetuum mobile“

Miroslav Svítek
originál – Marianka 2011
(podľa M. Svítek & A.C. Reeves
C 10886 THE PROBLEMIST May 2011)

MS02

#2 (14+4)

- a) diagram
 b) e7 → b1
 c) = b) a5 → e6
 d) = c) e6 ↔ f5
 e) = d) b1 → g6
 f) = e) + e2
 g) = d) f5 → f1
 h) = g) h6 → f4
 i) = h) f1 → f8
 j) = i) f8 → a5
 k) = j) b1 → g7
 l) = k) a5 → f3
 m) = h) f1 → a5
 n) = m) a5 → f8
 o) = n) b1 → a1
 p) = o) f8 → h5
 q) = p) a1 → b1
 r) = q) h5 → f1
 s) = r) f1 → a5

a) 1. $\hat{\square}c5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}d5$ $\hat{\square}:c2\#$	AB
b) 1. $\hat{\square}h5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}d5\#$	BA
c) 1. $\hat{\square}f6!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}d5$ $\hat{\square}c4\#$	AC
d) 1.e7! zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}c4\#$	BC
e) 1. $\hat{\square}f2!$ th. 2. $\hat{\square}d5(\mathbf{A})$	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}c4$ $\hat{\square}:c2\#$	CB
f) 1. $\hat{\square}f2!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h:g6)	2. $\hat{\square}c4$ $\hat{\square}d5\#$
2. $\hat{\square}:g6\#)$	CA
g) 1.e7! zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}d5$ $\hat{\square}c4\#$	AC
h) 1.e7! zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h7~)	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}c4\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	BC
i) 1. $\hat{\square}h5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h6)	2. $\hat{\square}c4$ $\hat{\square}d5\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	CA
j) 1. $\hat{\square}h5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h6)	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}d5\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	BA
k) 1. $\hat{\square}c5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h7~)	2. $\hat{\square}d5$ $\hat{\square}:c2\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	AB
l) 1. $\hat{\square}f2!$ th. 2. $\hat{\square}d5(\mathbf{A})$	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}c4$ $\hat{\square}:c2\#$	CB
m) 1. $\hat{\square}h5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h6)	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}d5\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	BA
n) 1. $\hat{\square}h5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h6)	2. $\hat{\square}c4$ $\hat{\square}d5\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	CA
o) 1. $\hat{\square}h5!$ th. 2. $\hat{\square}d5(\mathbf{A})$	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}c4$ $\hat{\square}:c2\#$	CB
p) 1.e7! th. 2. $\hat{\square}c2\# (\mathbf{B})$	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}d5$ $\hat{\square}:c2\#$	AB
q) 1.e7! zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2	2. $\hat{\square}d5$ $\hat{\square}c4\#$	AC
r) 1.e7! zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h7~)	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}c4\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	BC
s) 1. $\hat{\square}h5!$ zz.	1... $\hat{\square}e4$ c2
(1...h6)	2. $\hat{\square}c2$ $\hat{\square}d5\#$
2. $\hat{\square}g6\#)$	BA

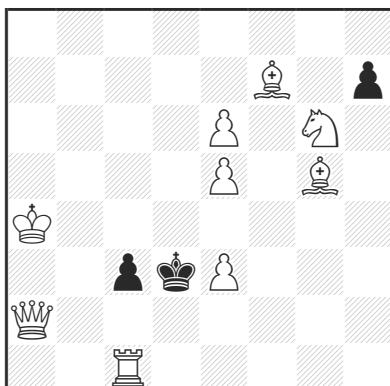
verzia „perpetuum mobile”

Miroslav Svítek

originál – Marianka 2011

(podľa M. Svítek & A.C. Reeves
C 10886 THE PROBLEMIT May 2011)

MS03

#2

(9+3)

- a) diagram
- b) $\text{R}c1 \rightarrow f1$
- c) = b) $\text{N}g6 \rightarrow b1$
- d) = c) $\text{R}g5 \rightarrow f4$
- e) = d) $\text{R}f1 \rightarrow a5$
- f) = e) $\text{R}a5 \rightarrow f8$
- g) = f) $\text{N}b1 \rightarrow a1$
- h) = g) $\text{R}f8 \rightarrow h5$
- i) = h) $\text{N}a1 \rightarrow b1$
- j) = i) $\text{R}h5 \rightarrow f1$

a) 1. $\text{N}e7!$ zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}d5$ $\text{R}:c2\#$ AB
b) 1. $\text{R}f2!$ th. 2. $\text{R}d5\#$ (A)	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}c4$ $\text{R}:c2\#$ CB
c) 1.e7! zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}d5$ $\text{R}c4\#$ AC AC
d) 1.e7! zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}c2$ $\text{R}c4\#$ BC BC
e) 1. $\text{N}h5!$ zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}c2$ $\text{R}d5\#$ BA BA
f) 1. $\text{N}h5!$ zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}c4$ $\text{R}d5\#$ CA CA
g) 1. $\text{N}h5!$ th. 2. $\text{R}d5\#$ (A)	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}c4$ $\text{R}:c2\#$ CB
h) 1.e7! th. 2. $\text{R}c2\#$ (B)	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}d5$ $\text{R}:c2\#$ AB
i) 1.e7! zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}d5$ $\text{R}c4\#$ AC
j) 1.e7! zz.	1... $\text{K}e4$ c2 2. $\text{R}c2$ $\text{R}c4\#$ BC

mereditka „perpetuum mobile“

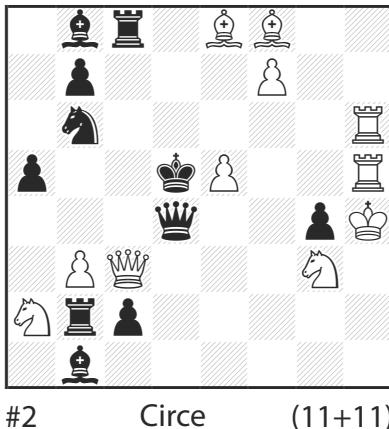
Paz Einat: MY PROBLEM

Paz Einat & Aaron Hirschenson

Pochvalná zmienka

The Problemist 1981

PE01

1.... $\mathbb{Q}c7$ a 2. $\mathbb{W}c5\#$ A

1.... $\mathbb{Q}c7$ b 2. $\mathbb{Q}d6\#$ B

1. $\mathbb{W}c7?$ [2. $\mathbb{Q}d6\#$ B]

1.... $\mathbb{Q}:c7(\mathbb{W}d1)$ a 2. $\mathbb{Q}c3\#$ C

1.... $\mathbb{Q}:c7(\mathbb{W}d1)$ b 2.e6# D

1.... $\mathbb{Q}c4!$

1. $\mathbb{W}:c2(\mathbb{Q}c7)!$ [2. $\mathbb{W}c5\#$ A]

1.... $\mathbb{W}:c2(\mathbb{W}d1)$ c 2. $\mathbb{Q}c3\#$ C

1.... $\mathbb{Q}:c2(\mathbb{W}d1)$ d 2.e6# D

Lecture is on YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=X3Ab6dVYaHk>

Ivan Skoba: NETRADIČNÍ TVORBA JOSEFA KŘIVOHHLÁVKA

Šachová tvorba nestora československých skladatelů (nar. 13.9.1919) je od počátku neodmyslitelně spjata s atributy české školy úlohové, především ve trojtažkách a vícetažkách. Nalezneme i úlohy bez modelových matů, které téměř vždy obsahují výraznou strategickou myšlenku. Mezi ně můžeme zařadit poměrně významný počet pomocníků. S jinými typy úloh se setkáme velmi zřídka. Především oblast exošachu leží až na výjimky mimo okruh jeho zájmu. A přece... Pepíček je jedním z mála skladatelů, kteří nové teritorium chápou jako výzvu. Jeho exoúlohy nevznikaly systematicky, ale výhradně příležitostně. A navíc, všechny zde uvedené úlohy složil až po osmdesátce!

Prvý a zatím jediný publikovaný samomat vytvořil pro jubilejní soutěž JT Jelínek-50. Do osmitahového šestikamenáče se mu podařilo zasadit podbízivou svědnost, která snad napadne každého řešitele. Samotné řešení je již obtížné a zcela originální. Za zmínku jistě stojí, že úlohu sestavil bez použití počítače.

Josef Křivohlávek

p. zm.

JT Jelínek-50 C 15.12.2002

Pokus 1. $\mathbb{W}e6?$ $\mathbb{Q}g5$ 2. $\mathbb{W}f7$ $\mathbb{Q}h6$ 3. $\mathbb{W}g8$ $\mathbb{Q}h5$ 4. $\mathbb{W}g7$ $\mathbb{Q}h4$

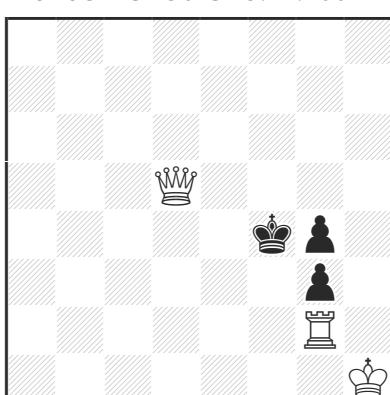
5. $\mathbb{W}e5$ $\mathbb{Q}h3$ 6. $\mathbb{Q}h2+$ $g:h2$ 7. $\mathbb{W}e1$ $g3$ 8. $\mathbb{W}b4$ $g2\#$ vyvrací tah

1... $\mathbb{Q}f3!$

1. $\mathbb{Q}g1!$ $\mathbb{Q}e3$ 2. $\mathbb{Q}f1$ $\mathbb{Q}f4$ 3. $\mathbb{Q}e1$ $\mathbb{Q}e3$ 4. $\mathbb{Q}e2+$ $\mathbb{Q}f4$ 5. $\mathbb{Q}e5+$
 $\mathbb{Q}f3$ 6. $\mathbb{Q}f2+$ $g:f2+$ 7. $\mathbb{Q}f1$ $g3$ 8. $\mathbb{Q}d4$ $g2\#$.

Komentář z 5. alba českých skladeb: „8-tahový samomat s plnohodnotnou zvodnostnou fázou. Pokiaľ je to skutočne originálne (predchadcu som naštastie nenašiel), tak je to objavná skladba.“ (Salai)

IS01

S#8

(3+3)

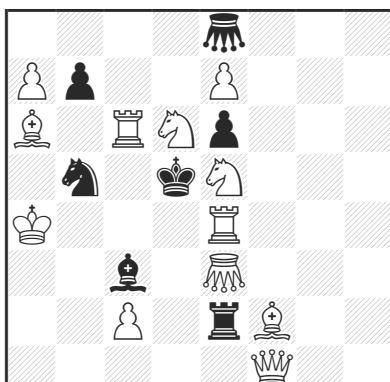
Osud další úlohy je podobný v tom, že se jedná opět o příležitostnou úlohu sestavenou pro jubilejní soutěž JT Formánek-70. V zimě toho roku Pepíček utrpěl vážný úraz a byl hospitalizován v uherskohradišťské nemocnici. A protože podle jeho slov se s penzisty na pokoji nedalo o ničem bavit, soustředil pohled na strop, kde si představil šachovnici. Objevil originální základní schéma se cvrčkovou antibaterií, která vytváří čtyři maty s blokováním. Společně s Pavlem Vyoraelem počet antibakteriových matů rozšířili ve čtyřech párech prodloužených obran na sedm. Osmý mat proměněným cvrčkem přirozeně zapadá do celkového obsahu. Jeho první skladba se cvrčkem oslovala jubilanta a rozhodčího soutěže v jedné osobě a možná trochu překvapivě jako jednofázová dvojtažka prošla i sítěm rozhodčích pro Album FIDE 2001-2003. Je to druhá Pepíčkova úloha v Albech.

Josef Křivohlávek & Pavel Vyoral

III. cena e. a.

JT Formánek-70 Č 6. 6. 2003

IS02

1. $\mathbb{B}b3!$ tempo, 1... $\mathbb{Q}\sim$, $\mathbb{Q}:e4+!$ 2. $\mathbb{Q}c4$, $\mathbb{Q}dc4\#$, 1... $\mathbb{Q}\sim$, $\mathbb{Q}:e5!$
 2.c4, $\mathbb{Q}ec4\#$, 1... $\mathbb{Q}\sim$, $\mathbb{Q}:d6!$ 2. $\mathbb{Q}c4$, $\mathbb{Q}cc4\#$, 1... $b7\sim$, $b:c6!$
 2.a8 \mathbb{Q} , $\mathbb{Q}ec4\#$.

Komentář rozhodčího turnaje: „Dlh som sa rozhodoval, čo urobiť s jednofázovkami, ale nakoniec som dospel k názoru, že ak niečím vynikajú, treba ich oceniť. Obe tieto náročné skladby sú si veľmi podobné, keďže obsahujú 7 antibakteriových matov na jednom poli, pričom štyrikrát sa využíva blokovanie poľa. Pravda, sú aj rozdiely: tu ide o tempo a mechanizmus predĺžených obrán (klobúk dolu!)...“ (Formánek)

Komentáře z 5. alba českých skladeb: „Vschréme so štyrmi libovoľnými a štyrmi predĺženými obranami možno nájsť 7 matov na c4.“ (Lörinc) “4x 2nd degree defence, well constructed.” (Wenda) „Sedm antibakteriových matů po tazích sedmi různých kamenů na c4 je zpracováno po prodloužené obraně čtyř černých kamenů.“ (Dragoun)

Další exokámen (tátoš) použil v privátní skladatelské soutěži Lehen-80. Turnaj byl vypsán na exodvojtažky s tátoši, libovolným druhem cvrčků, čínských kamenů a lionů, a to v ortodoxním šachu, circešachu nebo madráském šachu. Takováto exosměs by zmátl každého skladatele, který vstupuje napoprvé do podobného kolbiště, ovšem první zkušenosť měl již z předchozí úlohy. Pepíček nejprve složil pomocný mat, ale svůj omyl si brzy uvědomil, pro jubilejní soutěže už vytvořil

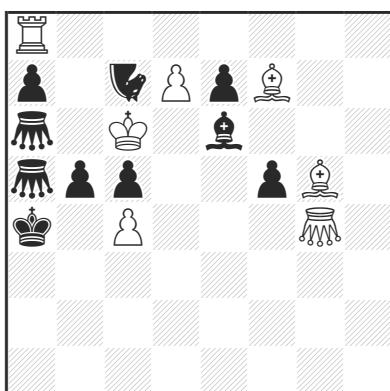
exodvojtažku, odeslal a dojel na závěrečné vyhodnocení do Bratislavu. Odtud si odvezl velmi pěkný obrázek z rukou „mistra“. Představujeme vám znovu nalezenou pozici, kterou předvedl na společném setkání českých a slovenských problémistů ve Fryštáku v roce 2007. Pak se někde ztratila a dlouho nebyla k nalezení. Naštěstí při loňském prohlížení korespondence se objevila a mohla být publikována, i když se značným zpožděním, v lednovém čísle letošního PATu A MATu. Kromě symbolických osmi řešení závěr prvého řešení obsahuje navíc seskupení kamenů ve tvaru dvou schodovitě posunutých „L“ a vpravo od nich „korunku“ (LĽ – Lehen Ľudo).

Josef Křivohlávek

521 PAT A MAT 74/2011

věnováno Ľudo Lehenovi

IS03

H#2

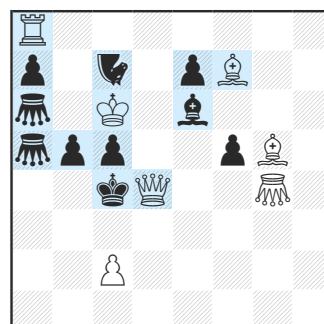
circe

(7+10)

8.1.1.1

I: 1. ♔b3 d8 ♕ 2. ♔:c4 [+ ♘c2] ♕d4#

závěrečná pozice

LĽ – Lehen Ľudo

II: 1. ♔a3 d8 ♕ 2. ♕:d8 [+ ♕d1] ♕b3#

III: 1. b4 ♕:e6 [+ ♘c8] 2. ♖a3 d:c8 ♗#

IV: 1. b:c4 [+ ♘c2] ♗:e6 [+ ♘c8] 2. ♖a3 d:c8 ♗#

V: 1. ♕:c4 [+ ♘c2] + ♔b7 2. ♕:a8 [+ ♕h1] ♕a1#

VI: 1. ♕:a8 [+ ♕h1] ♕h3 2. ♕d8 ♕a3#

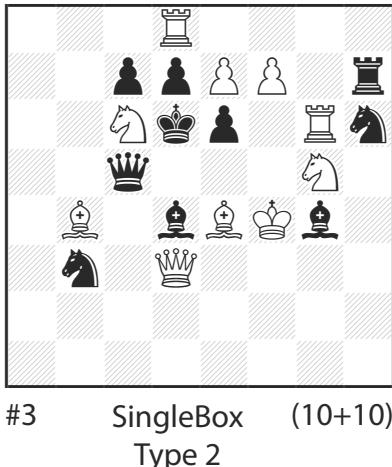
VII: 1. ♘:c4 [+ ♘c2] ♘:c4 [+ ♘c8] 2. ♖:g5 [+ ♘c1] d:c8 ♗#

VIII: 1. ♘:f7 [+ ♘f1] ♘d3 2. ♖:g5 [+ ♘c1] ♘c2#

Poslední netradiční skladbou tohoto výběru je dosud nepublikovaný originál původně připravený pro exooddělení 7. WCCT, které nakonec Česká republika neobslala. Byl vytvořen před téměř deseti lety 13.9.2001 v den Pepíčkových narozenin. Ač originál, s ohledem na datum vytvoření je to nejstarší skladba výběru!

Josef Křivohlávek
originál – Marianka 2011

IS04

1.... \blacksquare :f7+ 2. \diamond :f7+ \blackhorse :f7 3.e8 \diamond #, 1. \blacksquare :d7+? \blackqueen :d7!, 1.f8! hrozí
2. \blacksquare :d7+ \blackqueen :d7 [f8 \blacksquare] 3. \blacksquare d8#, 1.... \blacksquare f7+ 2. \diamond :f7+ \blackhorse :f7 [f8 \diamond]
3. \blacksquare :d7#, 1.... \blackqueen :b4 [f8 \blackqueen] 2.e8+ \blacksquare e7 3. \blackqueen :e7#, 1.... \blackhorse f7
2. \blackqueen :d4+ \blackhorse d4 [f8 \blackqueen] 3.e8#, 1.... \blacksquare e7 2. \blackqueen :d4+ \blackhorse d4 [f8 \blackqueen]
3. \blackqueen :e7# (1.... \blacksquare h8 2. \diamond :f7+ \blackhorse :f7 [f8 \diamond] 3. \blacksquare :d7#)

Všeproměna s variantovou záměnou matu mezi zdánlivou hrou a řešením po 1.... \blacksquare :f7+. Ve variantách 1.... \blackqueen :b4 [f8 \blackqueen] 2.e8+ \blacksquare e7 3. \blackqueen :e7# a 1.... \blackhorse f7 2. \blackqueen :d4+ \blackhorse d4 [f8 \blackqueen] 3.e8# se setkáme s postupem pěšce na 8. řadu bez proměny, jednou bez matu, podruhé s matem.

7. WCCT Section G: Fairies

Direct-mates in 3 or more moves with the condition “one set of chessmen”: a pawn can promote only to a piece whose equivalent has already been removed from the board by capture. Either side may have 2 Bishops on squares of the same colour, but neither side can ever have 3 Bishops or 2 Queens at the same time. The way the condition is applied defines the type of problem:

Type 1: A pawn on the 7th/2nd rank cannot advance to the promotion square until a piece of its own side is captured.

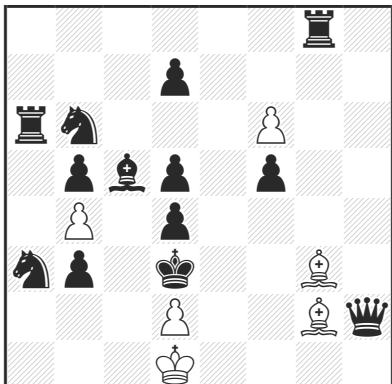
Type 2: If a pawn reaches the promotion square before any piece of its own side is captured, it remains dormant until a piece is captured, whereupon it at once takes the power of that piece. In the case of more than one dormant pawn, the side making the capture decides which of the opponent's dormant pawns takes the power of the captured piece. A dormant pawn cannot move but may be captured.

Nezbývá, nežli poprát Pepíčkovi při příležitosti narozenin, které si zasluhují být připomínány každým rokem, hodně zdraví do další tvorby. A v tomto případě jak jinak, nežli exoúlohou...

Ivan Skoba

věnuje J. Křivohlávkovi k *92

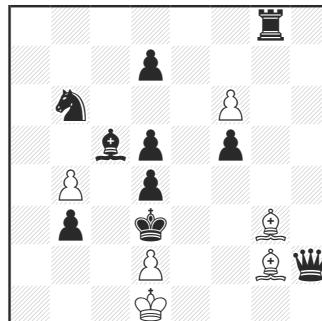
IS05

ser-a=>b92

(6+13)

závěrečná pozice

Bílý táhne v sérii 92 tahů a přivodí pozici závěrečného diagramu:

1. ♔e1 2. ♔f2 3. ♔f3 4. ♔f4 5. ♔f3 6. ♔h5 7. ♔g6 8. ♔g5 9. ♔d6 10. ♔f8 11. ♔g7 12. ♔e8 13. ♔g6
14. ♔f7 15. ♔f8 16. ♔d6 17. ♔e7 18. ♔d8 19. ♔c7 20. ♔b7 21. ♔:a6 22. ♔b7 23. ♔c7 24. ♔d8
25. ♔e7 26. ♔f7 27. ♔f8 28. ♔g7 29. ♔g6 30. ♔g5 31. ♔g6 32. ♔f8 33. ♔d6 34. ♔g3 35. ♔f4
36. ♔h5 37. ♔f3 38. ♔g2 39. ♔f3 40. ♔f2 41. ♔e1 42. ♔d1 43. ♔c1 44. ♔b2 45. ♔:a3 46. ♔b2
47. ♔c1 48. ♔d1 49. ♔e1 50. ♔f2 51. ♔f3 52. ♔f4 53. ♔f3 54. ♔h5 55. ♔g6 56. ♔g5 57. ♔d6
58. ♔f8 59. ♔g7 60. ♔e8 61. ♔g6 62. ♔f7 63. ♔f8 64. ♔d6 65. ♔e7 66. ♔d8 67. ♔c7 68. ♔b7
69. ♔a6 70. ♔:b5 71. ♔a6 72. ♔b7 73. ♔c7 74. ♔d8 75. ♔e7 76. ♔f7 77. ♔f8 78. ♔g7 79. ♔g6
80. ♔g5 81. ♔g6 82. ♔f8 83. ♔d6 84. ♔g3 85. ♔f4 86. ♔h5 87. ♔f3 88. ♔g2 89. ♔f3 90. ♔f2
91. ♔e1 92. ♔d1 a=>b

Ladislav Packa: RETRO VS. ZVYŠOK SVETA. PRIATELIA ALEBO PROTIVNÍCI?

Retrográdna analýza je jednou z najmenej populárnych oblastí kompozičného šachu. Možno je to dané jej zdanlivou komplikovanosťou, možno je pre mnohých nepochopiteľná, možno ňou spracovávané žánre majú len málo priaznivcov.

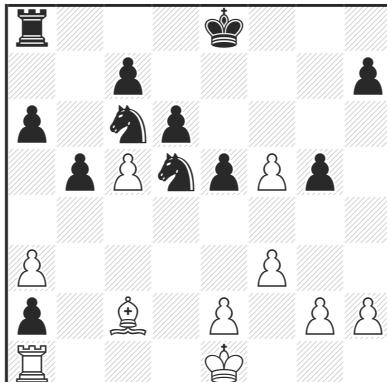
Nechcem teraz agitovať za masové skladanie retroúloh. Iba by som rád ukázal, že niektoré retroprvy možno transplantovať aj do iných typov skladieb a že táto transplantácia môže byť bezbolestná a bez následkov. Dokonca i to, že môže byť prínosom pri spracovaní súčasných tém, napríklad i cyklických.

Poznámka k vybraným skladbám: nevyberal som vlastné kompozície preto, aby som sa nimi prezentoval. Stalo sa to len a len preto, že preberanej syntéze žánrov sa venuje iba veľmi malý počet autorov... Pre ďalšie delenie článku som použil analógiu výdatnejšieho obedu, dobrú chut'.

Ladislav Packa

8001 Die Schwalbe 139/1993

LP01

Výzva: (10 + 12)

1. ♔d2 ♔d7 2. ♔e1 ♔e8

nie je opakovaním diagramovej pozície.

Prečo?

Aperitív: Krátka rozvíčka na úvod – ľahučké retro len pre navodenie atmosféry. Zároveň pomôcka pre praktických šachistov: nie každé opakovanie ťahov musí skutočne byť opakováním.

Riešenie: Pozícia je zopakovaná vtedy, keď sa zhoduje postavenie všetkých kameňov a keď majú obe strany k dispozícii **rovnaké možnosti**. To znamená, že ak sa vo výzve tvrdí, že sa pozícia nezopakovala (a my predpokladáme, že výzva má pravdu), tak musíme hľadať rozdiely, ktoré v pozícii vznikli vďaka dvom ťahom kráľmi.

1. Predpokladajme, že v pôvodnej pozícii bola možná biela

0-0-0 a ďahom ♔ bola znemožnená – nesprávne. Čierni pešiaci zobrať všetky chýbajúce biele kamene (okrem ♕f1), teda aj vežu z h1, ktorá sa mohla dostať von len cez e1, teda ♔ už musel ďať.

2. Bola možná čierna 0-0-0 – nesprávne. Biely je premenený (pôvodný bol braný na f1) a premeniť sa mohol len na a8, teda ♖a8 už ďahala
3. V pôvodnej pozícii bola možnosť e.p. brania c:b6 po predchádzajúcom ďahu b7-b5 – nesprávne. Vyššie bolo spomenuté, že ♕ sa premenil na a8, čo b7-b5 vylučuje, lebo strelec sa musel dostať z a8 cez b7.
4. Branie f:e6 e.p. - nesprávne. Keby bol posledný ďah e7-e5, tak všetky chýbajúce kamene by bral čPa2 na bielych poliach a nemohol vziať čiernopoľného strelca.
5. f:g6 e.p. - jediné riešenie pozície!

Pozície s retrográdnym odôvodnením strany, ktorá je na ďahu

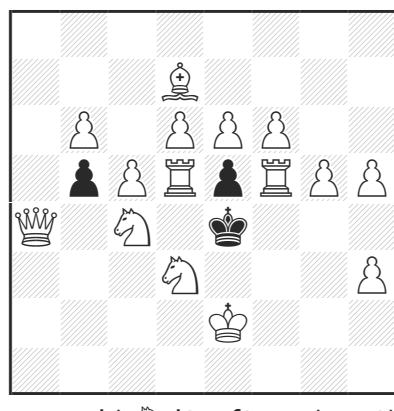
Predjedlo: Jednočažky

Ak dakoho budete presvedčať, že v jednočažke možno spracovať napríklad Šedejovu alebo ukrajinskú tému, tak sa môže stať, že sa na vás zadíva veľmi čudným pohľadom. A bude sa tak dívať až dovtedy, kým ho nepresvedčíte o opaku. Zdanlivý mat v úvodnej pozícii je vyvrátený retrográdne dokázateľnou skutočnosťou, že na ďahu je čierny, a mat zostáva vo funkcií hrozby. Čierny sa voči takejto hrozbe bráni a úloha pôsobí dojmom dvojčažky bez úvodníka.

Ladislav Packa

Zvláštna cena

Pravda 1990-91

a) 1. ♖f:e5#? A čierny na ďahu!

0... ♕:f5 a, ♕:d5 b 1. ♖d:e5 B, ♗e3 C#

b) 1. ♖d:e5#? B čierny na ďahu!

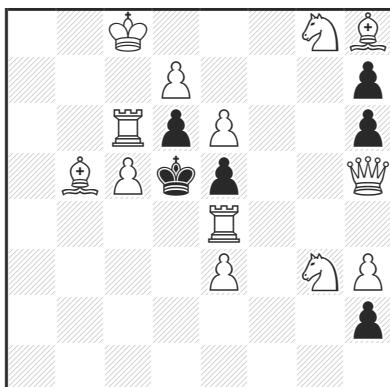
0... ♕:f5 a, ♕:d5 b 1. ♗e3 C, ♖f:e5 A#

Šedejov cyklus. Z hľadiska retroobsahu stojí za zmienku okolnosť, že posledným ďahom čierneho nemohlo byť branie na b5 – pretože bielemu chýba iba čiernopoľný strelec, ktorého na bielom poli nie je možné zobrať.

Ladislav Packa

Pravda 2011

LP03

#1 zero pozícia (13+6)

- a) ♜c8 → b7
- b) ♝g8 → b7
- c) ♛h5 → h1

a)

1. ♜c4# (A)? čierny na ťahu!

0... ♛xe6 (a) 1. ♜xd6# (B)

b)

1. ♜xd6# (B)? čierny na ťahu!

0... ♛xe6 (a) 1. ♜xe5# (C)

c)

1. ♜xe5# (C)? čierny na ťahu!

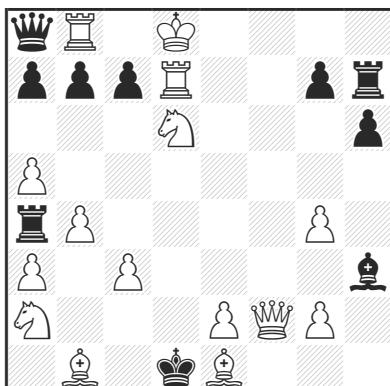
0... ♛xe6 (a) 1. ♜c4# (A)

Ukrajinská téma po ťahu čierneho kráľa.

Ladislav Packa

Šachová skladba 1991

LP04

#1 (15+9)

1. ♞d6~#? čierny na ťahu!

0... ♛:b8, b5, ♜:a5, ♜:b4, ♜:g2, ♜:g4, g5, ♜:h8, c:d6

1. ♞c8, ♞b7, ♞b5, ♞c4, ♞e4, ♞f5, ♞f7, ♞e8, ♜:d6#

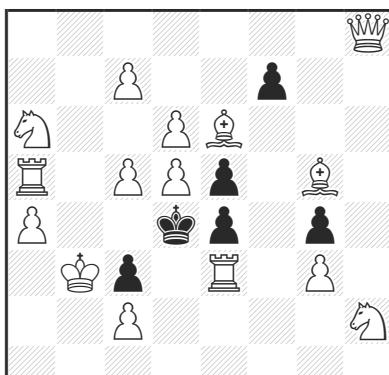
Téma Fleck s koloskokom jazdca.

Polievka: Viacťahové skladby

Pri jednoťažkách bolo možné využiť iba spracovanie hrozbových tém, lebo sú príliš krátke a úvodník v nich neexistuje. Ale stačí predĺžiť úlohu o jeden ťah a nemusíme sa v ničom obmedzovať: už máme k dispozícii aj úvodníkové témy a švindel s čiernym na ťahu možno využiť aj na výrobu Djuraševičovej témy.

Ladislav Packa
I. osobitná cena
Pravda 1993

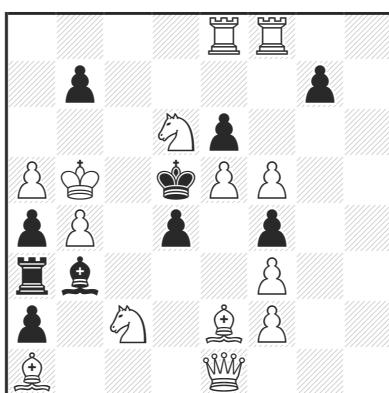
LP05

#2 (15+6)

Tichomír Hernádi &
Peter Gvozdjak
1.č.u.
Pravda 2004-2005

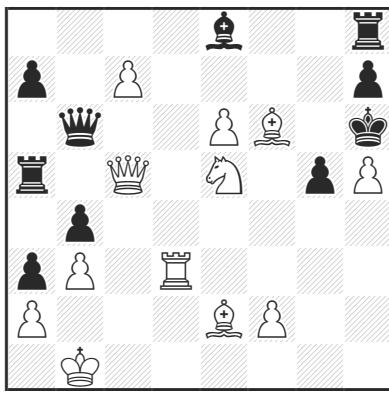
LP06

#2 (14+10)

Michel Caillaud &
Jean-Marc Loustau &
Jacques Rotenberg
Phénix 1998

LP07

#2 (12+10)
Dôkazová partia 23 tåhov

1. $\mathbb{Q}b4$ (2. $\mathbb{Q}c6\#$)? f:e6!

1. $\mathbb{Q}:g4$ (2. $\mathbb{W}:e5\#$)? f6!

1. $\mathbb{W}h7$ (2. $\mathbb{W}, \mathbb{B}:e4\#$)? f5!

Čierny na tåhu!

0...f:e6, f6, f5 1. $\mathbb{Q}b4!$, $\mathbb{Q}:g4!$, $\mathbb{W}h7!$

Azerbajdžanská téma – tåhy, ktoré boli pokusmi, nasledujú v riešení po obranách, ktoré ich v pokusovej fáze vyvratili. Možno tu však diskutovať aj o Dombrovskisovej téme, keďže vyvrátenia sa vzťahujú aj na hrozby, ktoré sprevádzali pokusy.

1. $\mathbb{Q}c4?$ **A** (2. $\mathbb{W}d8\#$ **B**) $\mathbb{Q}:c4$ a 2. $\mathbb{Q}:c4\#$ **C** čierny na tåhu!

0... $\mathbb{W}:e5$ 1. $\mathbb{W}d8$ **B** (2. $\mathbb{Q}c4\#$ **C**) $\mathbb{Q}c4$ a 2. $\mathbb{Q}:c4\#$ **A**

Téma Djurašević - vdåka retrotriku v ortodoxnej forme a bez dvojníka. Autori vytvorili ešte jednu úlohu s podobným mechanizmom, ale táto je obsažnejšia z hľadiska retroobsahu. Jednoduchá hádanka na samostatné riešenie: prečo nemohol byť posledný tåh čierneho 0...e7-e6?

Dôkazová partia:

1. $\mathbb{Q}a3$ c5 2. b3 $\mathbb{N}c6$ 3. $\mathbb{Q}b2$ d5 4. c4 $\mathbb{Q}d7$ 5. $\mathbb{W}c2$ b5 6. 0-0-0 $\mathbb{W}b6$ 7. c:d5 $\mathbb{Q}d8$ 8. d:c6 f5 9. c7 $\mathbb{W}f7$ 10. Kb1 $\mathbb{Q}e8$ 11. $\mathbb{Q}f3$ $\mathbb{Q}:d2$ 12. g4 $\mathbb{Q}:e2$ 13. $\mathbb{Q}d3$ $\mathbb{N}f6$ 14. $\mathbb{Q}:f6$ $\mathbb{Q}e5$ 15. h4 $\mathbb{W}g6$ 16. h5 $\mathbb{W}h6$ 17. $\mathbb{Q}h4$ b4 18. g:f5 b:a3 19. $\mathbb{Q}b4$ c:b4 20. $\mathbb{Q}e2$ $\mathbb{Q}a5$ 21. $\mathbb{Q}e5$ e6 22. f:e6 $\mathbb{Q}c5$ 23. $\mathbb{Q}:c5$ g5!

Riešenie:

1. h:g6 e.p.! **A** (hr. 2. $\mathbb{Q}h3\#$ **B**) $\mathbb{Q}g6$ a 2. $\mathbb{Q}g4\#$ **C**

1. $\mathbb{Q}h3?$ **B** (hr. 2. $\mathbb{Q}g4\#$ **C**) $\mathbb{Q}g6$ a 2. h:g6# **A** (1... $\mathbb{W}:e6!$)

Klasika, Djuraševičova téma na asi najznámejšom diagrame s braním e.p. v úvodníku. Je potrebný lepší príklad na užitočnosť retroanalýzy pri spracovaní náročných dvojťahových tém?

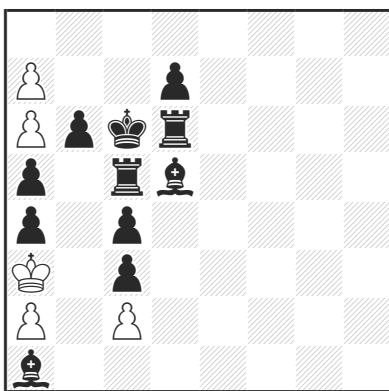
P.S. Táto skladba akoby nezypadala do obsahu pasáže s odôvodnením "čierny na ľahu". Je to tak, má k nej však veľmi blízko, podobne ako úloha na diagrame LP09, vedľa sa týka udalostí, ktoré sa stali tesne pred úvodníkom (dvojkrok pešiaka). A téma "čierny na ľahu" sa týka tiež udalostí pred úvodníkom, ale tých, ktoré sa nestali (čierny ľah).

Ladislav Packa

4. č.u.

Pravda 1994-95

LP08

H#2* (5+11)

1...a8 2. b5 c8# (riešenie)

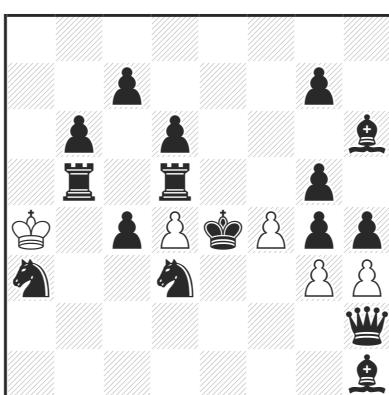
1. b5 a8 2. c6 c7# (zdanlivá hra)

Z pozície vyplýva, že biely nemohol urobiť posledný ťah a preto je na ťahu. Funkcie zdanlivej hry a riešenia sa z toho dôvodu vymenili.

Súvislostami okolo posledného ľahu v pozícii sa zaoberajú aj takzvané konzektívne sériovoťahové úlohy. (Slovník cudzích slov: konzektívna – následok, dôsledok; vytrvalosť, dôslednosť, cieľavedomosť.) Najčastejšie využívajú okolnosť, že v nich môžu vznikať pozície, v ktorých je preukázateľný dvojkrok pešiaka, a tento fakt je "zneužitý" na jeho branie mimochodom. Podmienka konzektívnosti však znamená aj čosi iné – to, že sú **neprípustné**

Michel Caillaud
Phénix 65 1998

LP09

SHC#12 (16+4)

pozície, v ktorých neexistuje posledný tŕah jednej zo strán, takzvaný retropat.

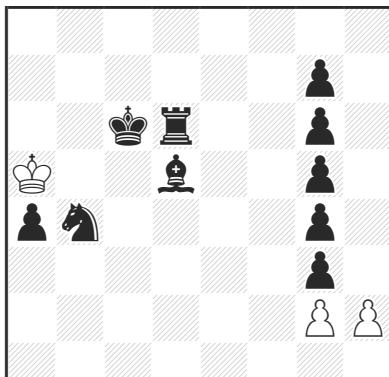
1. $\hat{\text{b}}3$ 2. $\hat{\text{b}}4$ 3. $\hat{\text{f}}3$ 4. $\text{c:d}3$ e.p. 5. $\text{d}2$ 6. $\hat{\text{b}}3$ 7. $\text{d}1\hat{\text{q}}$ 8. $\text{g:f}3$ e.p.

(predtým bolo možné: **1.g2-g3**) 9. $\text{f}5$ 10. $\text{g}6$ 11. $\text{h}5$ 12. $\text{g}6$ $\text{g}4\#$. V úvodnej pozícii je po prevode kráľa na h5 pripravený mat g3-g4. Dokonca aj posledný ťah v pozícii bol f2-f4, ale po g:f4 e.p. je retropat. Branie en passant teda treba najskôr pripraviť. Ako? Nuž tak, aby po ňom mal biely k dispozícii nejaký spätný ťah. A najlepšie ešte jedným braním en passant...

Ladislav Packa

originál – Marianka 2011

LP10

SH#11 pozri text (3+10)

V tejto úlohe je konzistentnosť aplikovaná v predchádzajúcej úlohe použitá úplne inak:

pokiaľ sa dá retrográdne preukázať, že biely nemohol vykonať posledný ťah, tak sám musí ťahať.

1. $\mathbb{Q}c4$ h4! 2. $\mathbb{K}d1$ 3. $\mathbb{K}h1$ 4. $\mathbb{K}h3$ h5! 5. $\mathbb{K}h4$ h6! 6. $\mathbb{K}h5$ h7!
7. $\mathbb{K}h6$ h8 \mathbb{W} ! Zvyšok sa dohráva ako normálny sériák a retrotému dopĺňa dvojitý switchback čiernych figúr – 8. $\mathbb{K}h1$
9. $\mathbb{K}d1$ 10. $\mathbb{K}d6$ 11. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{W}c8\#$

Hlavné jedlo:

Retraktory s modernými dvojtažkovými témami

Toto je priame využitie retrožánru na "neretrográdnu" tvorbu. Transformácia prvkov dvojtažiek do retraktorov. Retraktory sú pritom počom takmer neoraným napriek tomu, že ich prostredie ponúka mnohé konštrukčné bonusy: v dvojtažovej úlohe má biely k dispozícii až tri ťahy (dva spätné a jeden priamy) proti jedinej obrane. Biely nemôže dostať spätný šach ak sám nechce a môže oveľa voľnejšie narábať s pozíciou vlastného kráľa. Kamene mu nemôžu ubúdať, no na druhej strane sa ich počet môže dokonca zvýšiť...

1. $\mathbb{K}e8-d8$ (tempo)?

1... $\mathbb{K}d5\sim$, $\mathbb{K}e4\sim$ 2. $\mathbb{K}e2-c2(c:d4\#)$, $\mathbb{W}a5-a2(c:d4\#)$ 1... $\mathbb{N}e6\sim!$

1. $\mathbb{W}a5-a2$ (tempo)?

1... $\mathbb{K}e4\sim$, $\mathbb{N}e6\sim$ 2. $\mathbb{K}e8-d8(c:d4\#)$, $\mathbb{K}e2-c2(c:d4\#)$ 1... $\mathbb{K}d5\sim!$

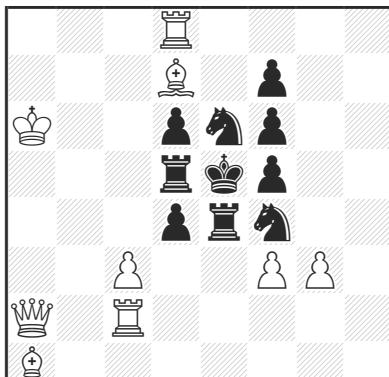
1. $\mathbb{K}e2-c2$ (tempo)?

1... $\mathbb{N}e6\sim$, $\mathbb{K}d5\sim$, $\mathbb{K}e4\sim$ 2. $\mathbb{W}a5-a2(c:d4\#)$, $\mathbb{K}e8-d8(c:d4\#)$, c3-c2($\mathbb{K}:e3\#$)

Ladislav Packa

Die Schwalbe 130/1991

LP11

#2 Pacific retractor (9+10)

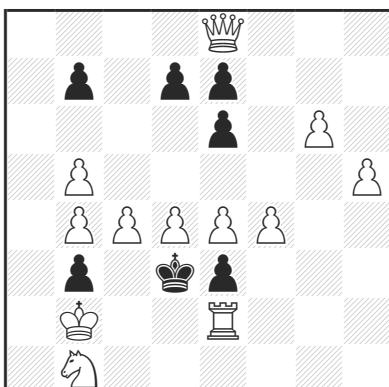
Kolotočová zámena spätných ťahov, využitý je mechanizmus s viazaním dvoch čiernych kameňov známy z priamych dvojtažiek. Rozdiel je však v tom, že priamy matujúci ťah ($cxd4\#$) je stále rovnaký.

Ladislav Packa

č.u.

Mat-pat 1994

LP12

#2 Proca retractor (12+7)

1. $\mathbb{W}a8-e8?$ tempo

1... $f:\mathbb{B}e6, f:\mathbb{N}e6$ 2. $\mathbb{B}e1:\mathbb{N}e2$ ($\mathbb{B}d1\#$), $\mathbb{B}c2:\mathbb{N}e2$ ($\mathbb{B}c3\#$)

1... $f:\mathbb{B}e6!$

1. $\mathbb{W}c8-e8?$ tempo

1... $f:\mathbb{N}e6, f:\mathbb{B}e6$ 2. $f2-f4$ ($\mathbb{B}:e3\#$), $\mathbb{B}e1:\mathbb{N}e2$ ($\mathbb{B}d1\#$) 1... $f:\mathbb{B}e6!$

1. $\mathbb{W}h8-e8!$ tempo

1... $f:\mathbb{B}e6, f:\mathbb{B}e6$ 2. $\mathbb{B}c2:\mathbb{N}e2$ ($\mathbb{B}c3\#$), $f2-f4$ ($\mathbb{B}:e3\#$),

$\mathbb{B}c2-e2$ ($\mathbb{B}c5\#$)

Kolotočová zámena spätných ťahov aj priamych matov.

Okrem toho je spracovaný formálny cyklus trojice voľných polí, z ktorých jedno biely pokrýva v prvom ťahu, druhé si čierny pokryje sám spätným braním a tretie berie biely matujúcim ťahom.

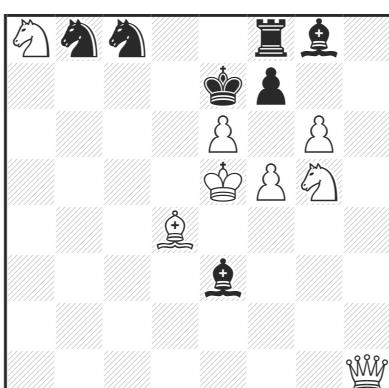
Tu si treba všimnúť, že kráľ má súčasne pred úvodníkmi tri voľné polia, z ktorých mu úvodník vždy jedno berie, ale vo fáze spätných ťahov je to bezvýznamné a neznižuje to kvalitu úvodníka, pretože na tieto polia čierny budťahač nemôže lebo sú obsadené kameňmi, alebo aj keby na nich nič nestálo, tak kráľ spätným ťahom môže vstúpiť do šachu! Príklad na to je v predchádzajúcej úlohe, kde je jedným z vyvrátení spätný "samošach".

Narayan Shankar Ram

II. cena

The Problemist 1985-1986

LP13

#2 Pacific retractor (8+7)

1. $\mathbb{W}d5-h1?$ hr. 2. $\mathbb{B}c7-a8 \mathbf{A}$ ($\mathbb{f}6\#$)

1... $\mathbb{B}d8-f8 \mathbf{a}$, $\mathbb{B}e8-f8 \mathbf{b}$ 2. $\mathbb{B}b6-d4 \mathbf{B}$ ($\mathbb{W}:d8\#$), $\mathbb{B}h7-g5 \mathbf{C}$ ($\mathbb{f}6\#$)

1... $\mathbb{N}d6-c8!$ ($\mathbb{f}6\#$)

1. $\mathbb{W}h6-h1?$ hr. 2. $\mathbb{B}h7-g5 \mathbf{C}$ ($\mathbb{W}:f8\#$)

1... $\mathbb{B}d8-f8 \mathbf{a}$, $\mathbb{B}e8-f8 \mathbf{b}$ 2. $\mathbb{N}c7-a8 \mathbf{A}$ ($\mathbb{f}6\#$), $\mathbb{B}b6-d4 \mathbf{B}$ ($\mathbb{f}6\#$)

1... $\mathbb{B}h7-g8!$

1. $\mathbb{W}c6-h1?$ hr. $\mathbb{B}b6-d4 \mathbf{B}$ ($\mathbb{f}6\#$)

1... $\mathbb{B}d8-f8 \mathbf{a}$, $\mathbb{B}e8-f8 \mathbf{b}$, 2. $\mathbb{B}h7-g5 \mathbf{C}$ ($\mathbb{f}6\#$), $\mathbb{N}c7-a8 \mathbf{A}$ ($\mathbb{W}:e8\#$)

Dôstojné zakončenie tejto kapitoly: kompletnej Šedejov cyklus spracovaný v krištáľovo čistom, jednotnom a zrozumiteľnom mechanizme! Aké je to ľahké, keď sa spojí správny nápad so správnymi podmienkami... Mechanizmus dokonca ponúka možnosť trojitého spracovania témy

v tom istom mechanizme, po premiestnení $\mathbb{K}f8$ na e8, resp.d8. Ale ak tu je taká možnosť (a nepochybujem, že autor ju veľmi dobre videl), tak to nemusí znamenať, že aj jej spracovanie je technicky reálne.

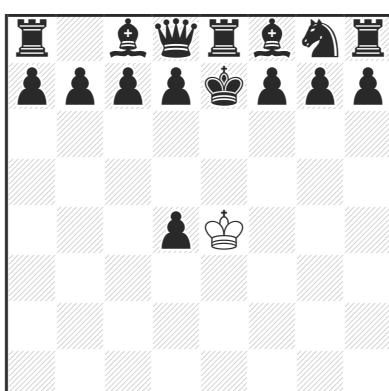
Zaujímavé je porovnanie viazanosti matujúceho ťahu na druhý spätný ťah bieleho: v prvom príklade existuje iba jeden mat, v druhom je matujúci ťah priamo závislý od súvisiaceho spätného ťahu a tretí príklad je kombináciou oboch možností.

Záverečný dezert:

Ladislav Packa

originál venovaný účastníkom
stretnutia Marianka 2011

LP14

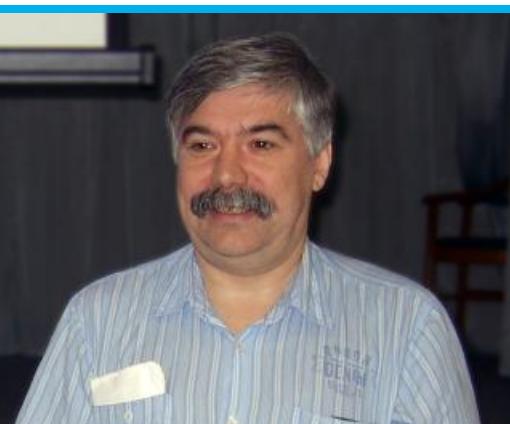
#4

(1+16)

Høeg retractor – žart

1. $\mathbb{Q}e5-e4!$ tempo $d5-d4$ (1...c:d4 \mathbb{Q}) 2. $\mathbb{Q}e5 \sim$ ($\mathbb{Q}e5\#$)
2. otočenie šachovnice o 360° ! (tempo) – otočenie šachovnice o 360° ! (čierna obrana, čo môže robiť biely, to smie aj čierny)
3. otočenie šachovnice o 360° ! (tempo)! – $\mathbb{B}b8:\mathbb{Q}a8$, $e6:\mathbb{Q}d5$, $\mathbb{Q}f6:\mathbb{Q}g8$, $\mathbb{Q}h6:\mathbb{Q}g8$ 4. $\mathbb{Q}b6-a8(\mathbb{Q}:d5\#)$, $\mathbb{Q}f6-d5(\mathbb{Q}:g8\#)$, $\mathbb{Q}h6-g8(\mathbb{Q}f5\#)$, $\mathbb{Q}f6-g8(\mathbb{Q}:d5\#)$

V treťom ťahu sa už čierny nesmie brániť otočením šachovnice – vzniklo by trojnásobné opakovanie pozície a pozícia na úvodnom diagrame by nemala riešenie, pretože by sa podľa pravidiel pre hraný šach už o jeden ťah skôr skončila remízou...

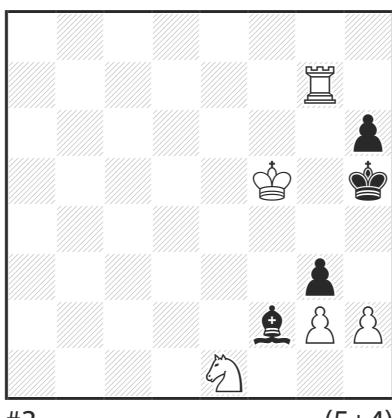

Georgij Jevsejev: NON-STANDARD TWINS

Sam Loyd

The Chess Monthly 1859

GE01

#3

(5+4)

b) - \triangle e1, #4

c) = b) - \triangle h2, #5

a)

1. \blacksquare :g3!

1... \blacksquare :e1 2. \blacksquare h3+ \blacksquare h4 3.g4#

1... \blacksquare :g3 2. \triangle f3 \blacksquare ~ 3.g4#

b)

1.h:g3! [2. \blacksquare g4 [3. \blacksquare h4#] \blacksquare :g3 3. \blacksquare :g3 [4. \blacksquare h3#]]

1... \blacksquare b6, \blacksquare c5, \blacksquare d4, \blacksquare e3 2. \blacksquare g4 [3. \blacksquare h4#] \blacksquare d8, \blacksquare e7, \blacksquare f6,

\blacksquare g5 3. \blacksquare h4+ \blacksquare :h4 4.g4#

1... \blacksquare e1 2. \blacksquare g4 [3. \blacksquare h4#] \blacksquare :g3 3. \blacksquare :g3 [4. \blacksquare h3#]

c)

1. \blacksquare b7! [2. \blacksquare b1 [3. \blacksquare h1#] \blacksquare g1 3. \blacksquare :g1 [4. \blacksquare h1#]]

2... \blacksquare e1 3. \blacksquare :e1 [4. \blacksquare h1#]]

1... \blacksquare c5, \blacksquare d4, \blacksquare e3 2. \blacksquare b1 [3. \blacksquare h1#] \blacksquare e7, \blacksquare f6, \blacksquare g5

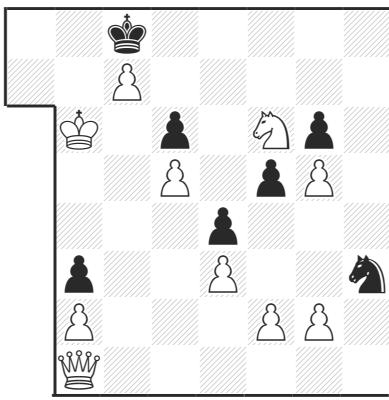
3. \blacksquare h1+ \blacksquare h4 4. \blacksquare h2 g:h2 5.g4#

1... \blacksquare g1 2. \blacksquare b1 [3. \blacksquare :g1 [4. \blacksquare h1#]] \blacksquare h2 3. \blacksquare e1 \blacksquare g1 4. \blacksquare :g1
[5. \blacksquare h1#]

3... \triangle h4 4. \triangle g6 [5. \blacksquare e4#]

Thomas R. Dawson
The Problemist 1930

GE02

#2 (10+7)

- b) bez stípca h
- c) = b) bez stípca g
- d) = c) bez stípca f
- e) = d) bez stípca e
- f) = e) bez stípca d

a)

- 1. $\mathbb{Q}h1!$ tempo
- 1... \mathbb{N} ~ 2. $\mathbb{Q}h8\#$
- 1... f4 2. $\mathbb{Q}:h3\#$

b) 1. $\mathbb{Q}d1!$ f4 2. $\mathbb{Q}g4\#$

c) 1.f4! e:f3 e.p. 2. $\mathbb{Q}:f5\#$

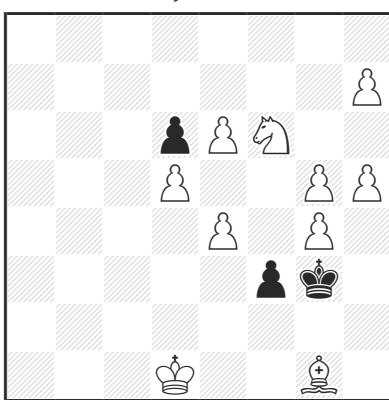
d) 1. $\mathbb{Q}:e4!$ [2. $\mathbb{Q}e8$, $\mathbb{Q}e6\#$]

e) 1. $\mathbb{Q}c1!$ $\mathbb{Q}d7$ 2. c8 $\mathbb{Q}\#$

f) 1. $\mathbb{Q}a7!$ $\mathbb{Q}:c7$ 2. $\mathbb{Q}c1\#$

Fadil Abdurahmanović
I. cena
Národný juhoslovanský
turnaj 1959-60

GE03

h#2 (10+3)

- b) po 1. ťahu čierneho
- c) = b) po 1. ťahu čierneho
- d) = c) po 1. ťahu čierneho

a) 1. $\mathbb{Q}f4$ h8 \mathbb{Q} 2. $\mathbb{Q}e5$ $\mathbb{Q}g6\#$

b) 1. $\mathbb{Q}:g5$ h8 \mathbb{Q} 2. $\mathbb{Q}h6$ $\mathbb{Q}e3\#$

c) 1. $\mathbb{Q}:f6$ h8 \mathbb{Q} 2. $\mathbb{Q}g7$ $\mathbb{Q}d4\#$

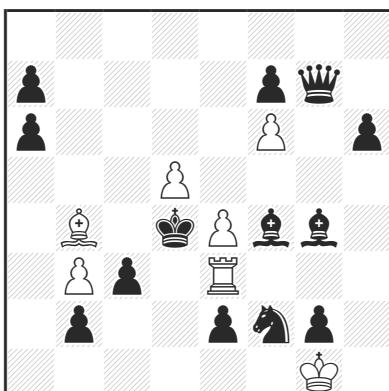
d) 1. $\mathbb{Q}e5$ h8 $\mathbb{Q}+$ 2. $\mathbb{Q}:e4$ $\mathbb{Q}d4\#$

Hans Peter Rehm

I. cena

Feenschach 1964 (v)

GE04

h#2

(7+13)

- a) 1. ♔d6 ♕:f2 2. ♔c5 ♔:c3#
- b) 1. ♔f8 ♔:f8 2. ♔e5 ♔:h6#
- c) 1. ♔h3+ ♔:g2 2. ♔g5 ♔d6#
- d) 1. ♔e5 ♔a5 2. ♔d4 ♔c7#
- e) 1.b1 ♔a3 2. ♔d3 ♔c1#
- f) 1.c2 ♔e1 2. ♔f3 ♔:f2#

b) ♔d4↔♔f4

c) = b) ♔d4↔♔e3

d) = c) ♔d4↔♔f4

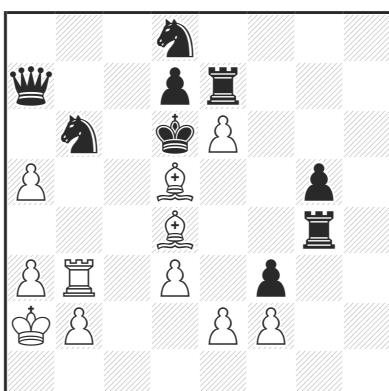
e) = d) ♔d4↔♔e3

f) = e) ♔d4↔♔f4

Hans Peter Rehm

Problem 1966

GE05

h#2

(11+9)

b) ♔d5

c) = b) ♔d4

d) = c) ♔d5

e) = d) - ♔d4

f) = e) ♔d5→d4

g) = f) ♔d4

h) = g) ♔d4→d5

i) = h) - ♔d5

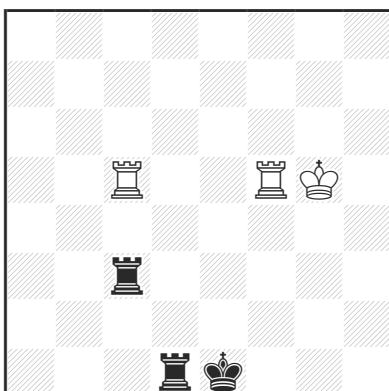
- a) 1. ♔c8 ♔:a7 2. ♔c7 ♔b8#
- b) 1. ♔c6 ♔b5 2. ♔:e6 ♔e5#
- c) 1. ♔c4 ♔b6+ 2. ♔c5 b4#
- d) 1. ♔c5 a4 2.d6 ♔b5#
- e) 1. ♔e5 d4+ 2. ♔f4 ♔:f3#
- f) 1. ♔:e6 ♔b6+ 2. ♔f5 ♔f6#
- g) 1. ♔c5 ♔:b6 2.d5 b4#
- h) 1. ♔c5 d4+ 2. ♔c4 ♔b4#
- i) 1. ♔e5 ♔b5+ 2. ♔f4 e3#

Marko Klasinc

III. cena

MT C. Gavrilović, Mat 1974-75

GE06

h#2 (3+3)

- b) ♖c5, ♖f5, ♖c3, ♖d1
- c) ♜c5, ♜f5, ♜c3, ♜d1

a) 1. ♖f3 ♖c2 2. ♖f1 ♖e5#

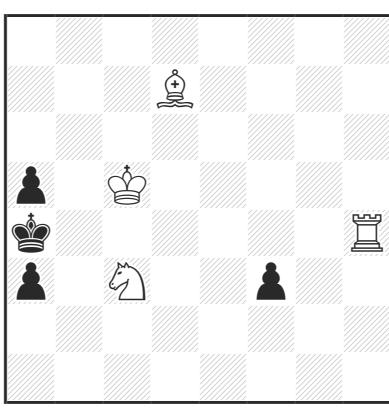
b) 1. ♖d4 ♖d3 2. ♖f2 ♖b4#

c) 1. ♜b1 ♜g3 2. ♜d2 ♜d3#

Valerij Gurov

The Problemist 2000

GE07

h#2 (4+4)

zero pozícia

a) - ♖d7

b) - ♜c3

c) - ♖h4

a) 1. ♔b3 ♜e4 2. ♔a4 ♜d2#

b) 1. ♔b3 ♖g4 2. ♔a4 ♖e6#

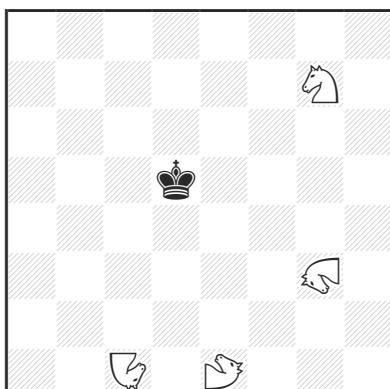
c) 1. ♔b3 ♜b5 2. ♔a4 ♜d4#

Georgij Jevsejev

P.z.

Die Schwalbe 2001

GE08

h#2

(4+1)

- a) 1. $\mathbb{K}c5 \mathfrak{N}f6+$ 2. $\mathbb{K}d6 \mathfrak{N}f7\#$
- b) 1. $\mathbb{K}d4 \mathfrak{N}e8$ 2. $\mathbb{K}e5 \mathfrak{N}f3\#$
- c) 1. $\mathbb{K}c4 \mathfrak{N}e3+$ 2. $\mathbb{K}b4 \mathfrak{N}d3\#$
- d) 1. $\mathbb{K}e5 \mathfrak{N}f5$ 2. $\mathbb{K}f4 \mathfrak{N}d3\#$

- b) $\mathfrak{N}e1 \leftrightarrow c1, \mathfrak{N}c1 \leftrightarrow g3, \mathfrak{N}g3 \leftrightarrow g7, \mathfrak{N}g7 \leftrightarrow e1$
- c) $\mathfrak{N}e1 \leftrightarrow \mathfrak{N}g3, \mathfrak{N}c1 \leftrightarrow \mathfrak{N}g7$
- d) $\mathfrak{N}e1 \leftrightarrow g7, \mathfrak{N}g7 \leftrightarrow g3, \mathfrak{N}g3 \leftrightarrow c1, \mathfrak{N}c1 \leftrightarrow e1$

\mathfrak{N} =gnu

\mathfrak{D} =ruža

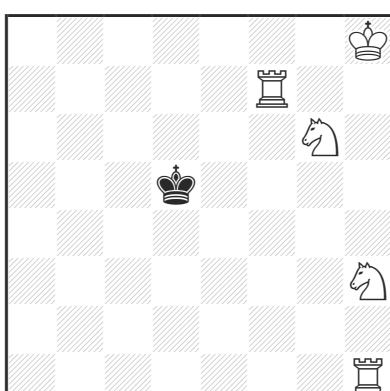
\mathfrak{L} =tátoš

Georgij Jevsejev

5. č. u.

StrateGems 2005

GE09

h#2

(5+1)

- a) 1. $\mathbb{K}d6 \mathbb{L}d1+$ 2. $\mathbb{K}e6 \mathfrak{N}g5\#$
- b) 1. $\mathbb{K}e4 \mathbb{L}e1+$ 2. $\mathbb{K}f3 \mathfrak{N}e5\#$
- c) 1. $\mathbb{K}d4 \mathbb{L}d1+$ 2. $\mathbb{K}e4 \mathfrak{N}d6\#$
- d) 1. $\mathbb{K}e4 \mathfrak{N}f2+$ 2. $\mathbb{K}f4 \mathbb{L}f6\#$
- e) 1. $\mathbb{K}d4 \mathbb{L}d3+$ 2. $\mathbb{K}e4 \mathfrak{N}f2\#$
- f) 1. $\mathbb{K}e4 \mathbb{L}e7+$ 2. $\mathbb{K}f3 \mathbb{L}g3\#$

b) $\mathfrak{N}g6 \leftrightarrow \mathbb{L}f7$

c) = b) $\mathbb{L}g6 \leftrightarrow \mathfrak{N}h3$

d) = c) $\mathfrak{N}g6 \leftrightarrow \mathbb{L}h1$

e) = d) $\mathbb{L}g6 \leftrightarrow \mathfrak{N}f7$

f) = e) $\mathfrak{N}g6 \leftrightarrow \mathbb{L}h3$

RIEŠITEĽSKÁ SÚŤAŽ / SOLVING COMPETITION

MARIANKA 28. 7. 2011

Miesto/Place	Riešiteľ/ Solver	Body/Points	Minúty/Minutes
1.	Georgij Jevsejev (RUS)	20	76
2.	Michel Caillaud (FRA)	20	99
3.-5.	Paz Einat (ISR)	0	99
3.-5.	Ivan Skoba (CZE)	0	99
3.-5.	Milan Svrček (SVK)	0	99

Peter Gvozdják

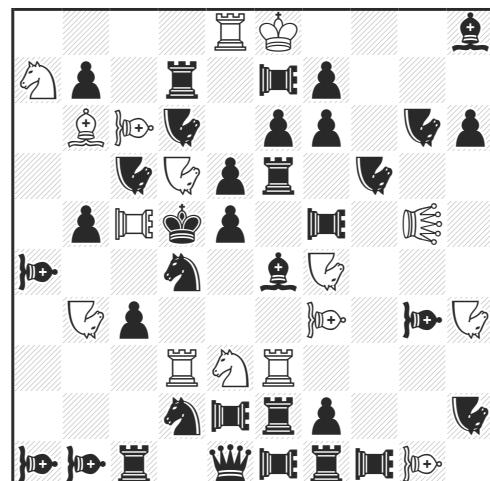
dedicated to

R. Aschwanden & J.-M. Loustau
PAT A MAT 2011

It was very hard competition. Nobody gave the key, both winners found the set-play, Georgij found also try 1. :g8.

Veľmi ťažká súťaž. Nikto nenašiel úvodník. Obaja víťazi objavili zdanlivé hry, Georgij našiel aj zvodník 1. :g8.

Marek Kolčák, judge of competition, rozhodca súťaže

#4

(16+35)

=lion, Lion

=vežový lion, Rook Lion

=strelcový lion, Bishop Lion

=tátoš, Nightrider

Set-play, zdanlivé hry

20 points, bodov

Key and threat, úvodník a hrozba

10 points, bodov

Main variants, hlavné varianty

35 points, bodov

Side variants, vedľajšie varianty

14 points, bodov

Maximum points, maximálny počet bodov

79 points, bodov

1... $\blacksquare f6$ 2. $\blacksquare f4+$ (3) $\blacksquare e5$ 3. $\blacksquare :d5+$ (2) $e:d5$ 4. $\blacksquare :f5\#$ (1)

1... $\blacksquare f6$ 2. $\blacksquare :d5+$ (3) $\blacksquare j:d5$ 3. $\blacksquare :f5+$ (2) $e:f5$ 4. $\blacksquare f4\#$ (1) (3... $\blacksquare :d7$ 4. $\blacksquare :a10\#$ (1))

1... $\blacksquare f6$ 2. $\blacksquare :f5+$ (3) $\blacksquare :f5$ 3. $\blacksquare f4+$ (2) $e:5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1) (3... $\blacksquare :d7$ 4. $\blacksquare :a10\#$ (1))

1. $\blacksquare j:f6?$ [2. $\blacksquare e8+$ $\blacksquare :d7$ 4. $\blacksquare :a10\#$] 1... $\blacksquare h8+!$

1. $\blacksquare :g8?$ [2. $\blacksquare :d8+$ $\blacksquare :d8$ 3. $\blacksquare b7\#$] 1... $\blacksquare h6!$

1. $\blacksquare i3!$ (4) [2. $\blacksquare e4+$ (3) $\blacksquare :e4$, $\blacksquare xe4$, $\blacksquare xe4$, $\blacksquare xe4$ 3. $\blacksquare :d8+$ (2) $\blacksquare :d8$ 4. $\blacksquare b7\#$ (1)]

1... $\blacksquare f6$ 2. $\blacksquare :d5+$ (3) $\blacksquare j:d5$ 3. $\blacksquare :f5+$ (2) $e:f5$ 4. $\blacksquare f4\#$ (1)

(3... $\blacksquare :f5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1), 3... $\blacksquare :d7$ 4. $\blacksquare :a10\#$ (1))

2... $e:d5$ 3. $\blacksquare :a6+$ (2) $b:5$ 4. $\blacksquare :c7\#$ (1) (3... $\blacksquare c6$ 4. $\blacksquare b7\#$ (1))

1... $\blacksquare f6$ 2. $\blacksquare :f5+$ (3) $\blacksquare :f5$ 3. $\blacksquare f4+$ (2) $e:5$ 4. $\blacksquare :d5\#$

(3... $\blacksquare e5$ 4. $\blacksquare :a3\#$, 3... $\blacksquare :d7$ 4. $\blacksquare :a10\#$)

2... $e:f5$ 3. $\blacksquare :a6+$ $b:5$ 4. $\blacksquare :c7\#$ (3... $\blacksquare c6$ 4. $\blacksquare b7\#$)

1... $\blacksquare f6$ 2. $\blacksquare f4+$ (3) $\blacksquare e5$ 3. $\blacksquare :d5+$ $e:d5$ 4. $\blacksquare :f5\#$ (3... $\blacksquare f:d5$ 4. $\blacksquare :a3\#$)

2... $e:5$ 3. $\blacksquare :a6+$ $b:5$ 4. $\blacksquare :c7\#$ (3... $\blacksquare c6$ 4. $\blacksquare b7\#$)

1... $\blacksquare :g5$ 2. $\blacksquare f4+$ (3) $\blacksquare e5$ 3. $\blacksquare :f5+$ (2) $\blacksquare :f5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1) (3... $e:f5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1), 3... $\blacksquare :f5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)*)

2... $\blacksquare e5$ 3. $\blacksquare :f5+$ (2) $\blacksquare :f5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1) (3... $e:f5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1), 3... $\blacksquare :f5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)*)

2... $\blacksquare :i1$ 3. $\blacksquare :d8+$ (2) $\blacksquare :d8$ 4. $\blacksquare b7\#$ (1)

or 3. $\blacksquare :f5+$ $\blacksquare :f5$ (2)* 4. $\blacksquare :a3\#$ (0,5)* (3... $e:f5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (0,5)*, 3... $\blacksquare :f5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (0,5)**)

or 2. $\blacksquare :f5+$ (3)* $\blacksquare :f5$ 3. $\blacksquare f4+$ (2)* $\blacksquare e5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)* (3... $\blacksquare :i1$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)**, 3... $\blacksquare e5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)**)

(3... $e:5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1)*)

2... $e:f5$ 3. $\blacksquare f4+$ (2)* $\blacksquare e5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1)* (3... $\blacksquare :i1$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1)**)

2... $\blacksquare :f5$ 3. $\blacksquare f4+$ (2)* $\blacksquare e5$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)* (3... $\blacksquare :i1$ 4. $\blacksquare :a3\#$ (1)**, 3... $e:5$ 4. $\blacksquare :d5\#$ (1)*)

*secondary points (only if normal points are not given) sekundárne, body budú udelené iba v prípade, že nie sú udelené normálne body

**tertiary points (only if secondary points are not given), terciárne body budú udelené iba v prípade, že nie sú udelené sekundárne body

RIEŠITEĽSKÁ SÚŤAŽ / SOLVING COMPETITION SOLVING SHOW MARIANKA 29. 7. 2011

Miesto/Place	Riešiteľ/ Solver
1.	Valerij Kopyl (UKR)
2.	Ľubomír Širáň (SVK)
3.	Vasyl' Ďačuk (UKR)
4.	Michel Caillaud (FRA)
5. - 7.	Alexander Fica (CZE)
5. - 7.	Marek Kolčák (SVK)
5. - 7.	Milan Svrček (SVK)

Final:

Valerij Kopyl (UKR) - Ľubomír Širáň (SVK) 5:4

3rd place duel:

Vasyl' Ďačuk (UKR) - Michel Caillaud (FRA) 3:2

Semifinal:

Valerij Kopyl (UKR) - Michel Caillaud (FRA) 3:2

Ľubomír Širáň (SVK) - Vasyl' Ďačuk (UKR) 3:2

Chess problems selected by Ivan Jarolín (SVK)

Oceňovanie riešiteľskej súťaže Solving Show (zľava): spolurozhodca Marek Kolčák (SVK), Michel Caillaud (FRA), Vasyl' Ďačuk (UKR), Valerij Kopyl (UKR) víťaz a Ľubomír Širáň (SVK).

TEMATICKÉ SKLADATEĽSKÉ SÚŤAŽE /
THEMATIC CHESS COMPOSITION TOURNAMENTS

MARIANKA C 30. 7. 2011
DVOJŤAŽKY / TWOMOVERS

VÝSLEDOK SKLADATEĽSKÉJ SÚŤAŽE / AWARD OF COMPOSING COMPETITION

Téma: Dvojťažka s najmenej dvoma fázami, v ktorej tah **A** vystupuje v jednej fáze ako variantový mat po obrane **a**, v inej fáze po tej istej obrane ako antidualový mat. Ostatný obsah môže byť ľubovoľný.

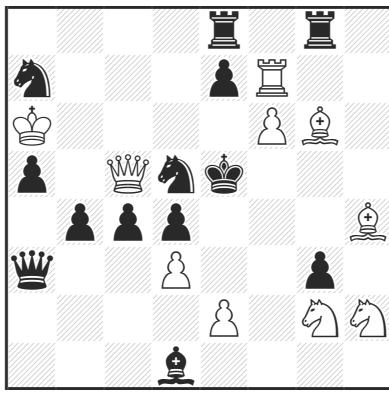
Rozhodca: Juraj Brabec

Do súťaže som v stanovenom termíne dostal 11 skladieb od šiestich autorov. Téma bola definovaná pomerne jednoducho, preto som bol zvedavý ako ju autori dokážu rozvinúť o ďalšie tematické, či iné prvky. Ako sa dalo očakávať, téma už tradične najviac zaujala ukrajinskú dvojicu Vasyl' Ďačuk a Valerij Kopyl (Vava Ďakop), keď do súťaže zaslala 5 skladieb, pričom v troch skladbách namiesto antidualov vystupovali antitriály. Ale aj úroveň ostatných skladieb bola dobrá, za čo autorom vyslovujem úprimné poděkovanie. Skladby som posúdil takto:

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl
I. cena oddelenie A

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A01

1...e6 **a** 2. $\mathbb{Q}g4\#$ **A**, $\mathbb{Q}:g3\#$ **B**, $\mathbb{Q}f3\#$ **C**,
 1.d:c4? ~ 2. $\mathbb{Q}:d5\#$, 1...e6 **a** 2. $\mathbb{Q}g4\#$ **A** (2. $\mathbb{Q}:g3\#?$ **B**, 2. $\mathbb{Q}f3\#?$ **C**),
 1... $\mathbb{Q}f3!$,
 1.e4? ~ 2. $\mathbb{Q}:d5\#$, 1...e6 **a** 2. $\mathbb{Q}:g3\#$ **B** (2. $\mathbb{Q}f3\#?$ **C**, 2. $\mathbb{Q}g4\#?$ **A**),
 1...d:e3 e.p.!,
 1. $\mathbb{Q}e4!$ ~ 2. $\mathbb{Q}:d5\#$, 1...e6 **a** 2. $\mathbb{Q}f3\#$ **C** (2. $\mathbb{Q}g4\#?$ **A**, 2. $\mathbb{Q}:g3\#?$ **B**).

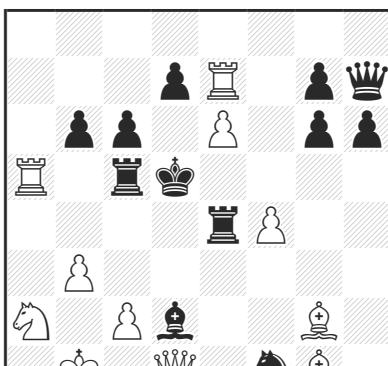
	a
	A, B, C
	A (B, C ?)
	B (C, A ?)
	C (A, B ?)

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl

II. cena oddelenie A

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A02

#2

(11+12)

1...d6 a 2. $\mathbb{Q}c3\# A$, 2.c4# B, 2. $\mathbb{Q}b4\# C$,

1. $\mathbb{Q}h3?$ hr. 2. $\mathbb{Q}:d7\#$, 1...d6 a 2. $\mathbb{Q}c3\# A$ (2.c4#? B, 2. $\mathbb{Q}b4\#? C$),

1... $\mathbb{Q}e4!$ lub.,

1. $\mathbb{Q}g4?$ hr. 2. $\mathbb{Q}:d7\#$, 1...d6 a 2.c4# B (2. $\mathbb{Q}b4\#? C$, 2. $\mathbb{Q}c3\#? A$),

1... $\mathbb{Q}f4!$,

1. $\mathbb{Q}a7!$ hr. 2. $\mathbb{Q}a:d7\#$, 1...d6 a 2. $\mathbb{Q}b4\# C$

(2. $\mathbb{Q}c3\#? A$, 2.c4#? B).

a	
	A, B, C
	A (B, C?)
	B (C, A?)
	C (A, B?)

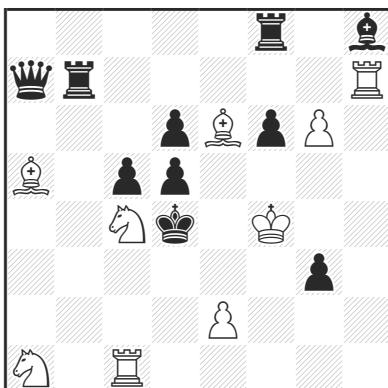
A1, A2: Dve skladby s veľmi príbuzným mechanizmom a rovnakou novostrategickou tému. Z troch matov, ktoré vychádzajú v zdanlivej hre po blokovaní voľného poľa, sa v ďalších troch fázach vždy dva cyklicky vylučujú jednotným trojuholníkovým mechanizmom. V skladbe A1 tento trojuholník pozostáva z polí f3, g3, g4, v A2 zasa z polí b3, b4, c3, pričom cyklické antitriálne vylúčenie matov je v prvom prípade uskutočnené formou odclonenia, v druhom prípade formou odviazania. O konečnom poradí nakoniec rozhodli maličkosti. O niečo jednotnejšie hrozby v A1 a nie najkrajšie vyvrátenie fázy 1. $\mathbb{Q}h3?$ v A2. Na jeho obranu však musím zároveň dodať, že obranným motívom tohto vyvrátenia nie je vlastne ľubovoľný tăh, ale uvoľnenie kráľovského poľa odblokovaním, na čo postačuje iba jemné zdvihnutie veže...

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl

III. cena oddelenie A

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A03

#2

(9+10)

1. $\mathbb{Q}f5?$ ~ 2.e3#, 1...d:c4 a 2. $\mathbb{Q}d1\# A$ (2. $\mathbb{Q}c3\#? B$, 2. $\mathbb{Q}c2\#? C$),

1... $\mathbb{Q}e8!$,

1. $\mathbb{Q}f3?$ ~ 2. $\mathbb{Q}h4\#$, 1...d:c4 a 2. $\mathbb{Q}c3\# B$ (2. $\mathbb{Q}c2\#? C$, 2. $\mathbb{Q}d1\#? A$),

1...f5!,

1. $\mathbb{Q}f5!$ ~ 2. $\mathbb{Q}h4\#$, 1...d:c4 a 2. $\mathbb{Q}c2\# C$ (2. $\mathbb{Q}d1\#? A$, 2. $\mathbb{Q}c3\#? B$).

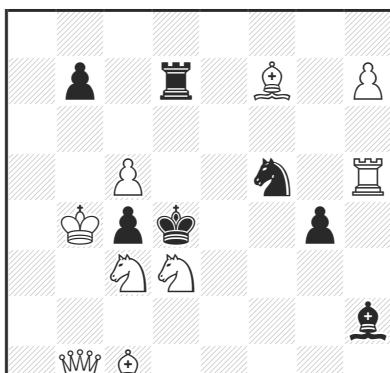
a	
	A (B, C?)
	B (C, A?)
	C (A, B?)

Opäť cyklické antitriálne vylúčenie matov ako v predchádzajúcich dvoch skladbách, tentoraz ale po blokovaní krytého kráľovského poľa c4 a so slabším využitím bielej veže h7.

Dieter Müller

1. čest. uznanie oddelenie A
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A04

#2

(9+7)

1... $\text{N}g3 \text{ a}$ 2. $\text{h}8\# \text{A}$ (2. $\text{Q}b5\# \text{B}$), 1... $\text{N}d6 \text{ b}$ 2. $\text{Q}d5\# \text{C}$ (2. $\text{Q}e2\# \text{D}$),

1. $\text{Q}d3$ lub.? hr. 2. $\text{Q}e4\#$, 1... $\text{N}g3 \text{ a}$ 2. $\text{h}8\# \text{A}$, 2. $\text{Q}b5\# \text{B}$, 1... $\text{N}d6 \text{ b}$
2. $\text{Q}d5\# \text{C}$, 2. $\text{Q}e2\# \text{D}$, 1... $\text{Q}e7!$,

1. $\text{Q}e5!$ hr. 2. $\text{Q}e4\#$, 1... $\text{N}g3 \text{ a}$ 2. $\text{Q}b5\# \text{B}$ (2. $\text{h}8\# \text{A}$), 1... $\text{N}d6 \text{ b}$
2. $\text{Q}e2\# \text{D}$ (2. $\text{Q}d5\# \text{C}$).

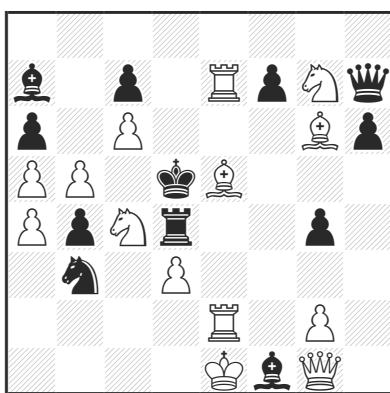
	a	b
	A (B?)	C (D?)
	A, B	C, D
	B(A?)	D(C?)

Dvojnásobné podanie témy s pekným antidiálovým mechanizmom s motívom clonenia a výborným úvodníkom.

Paz Einat

2.-3. čest. uznanie oddelenie A
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A05

#2

(14+12)

1. $\text{Q}f6?$ ~ 2. $\text{Q}2e5\#$, 2. $\text{Q}7e5\#$,

1... $\text{Q}:d3 \text{ a}$ 2. $\text{Q}f7\# \text{A}$ (2. $\text{Q}d7\# \text{B}$), 1... $\text{Q}:c4 \text{ b}$ 2. $\text{Q}d7\# \text{B}$
(2. $\text{Q}f7\# \text{A}$), 1... a:b5!,

1. $\text{Q}c2!$ ~ 2. $\text{Q}e3\#$, 1... $\text{Q}:d3 \text{ a}$ 2. $\text{Q}d7\# \text{B}$ (2. $\text{Q}f7\# \text{A}$), 1... $\text{Q}:c4 \text{ b}$
2. $\text{Q}f7\# \text{A}$ (2. $\text{Q}d7\# \text{B}$).

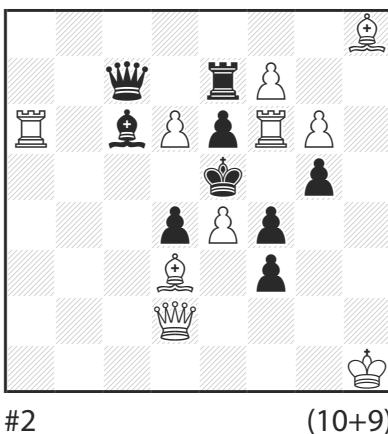
	a	b
	A (B?)	B (A?)
	B (A?)	A (B?)

Predpísanú tému autor zložil v recipročnej podobe, čoho dôsledkom je aj recipročná zámena matov v originálnom mechanizme. Pravda, "západná" časť šachovnice je trochu preplnená.

Zoltán Labai

2.-3. čest. uznanie oddelenie A
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A06

1... $\mathbb{Q}d5$ a 2. $\mathbb{Q}:f4\#$ A, 2. $\mathbb{Q}f5\#$ B,

1. $\mathbb{Q}a2?$ ~ 2. $\mathbb{Q}:e6\#$, 1... $\mathbb{Q}d5$ a 2. $\mathbb{Q}f5\#$ B (2. $\mathbb{Q}:f4\#?$ A),

1... $\mathbb{Q}:d6$ b 2. $\mathbb{Q}d5\#$ C, 1... $\mathbb{Q}:e4!$,

1. $\mathbb{Q}c4!$ ~ 2. $\mathbb{Q}:e6\#$, 1... $\mathbb{Q}d5$ a 2. $\mathbb{Q}:f4\#$ A (2. $\mathbb{Q}f5\#?$ B), 1... $\mathbb{Q}:d6$

b 2. $\mathbb{Q}:d4\#$ D, 1... $\mathbb{Q}:e4$ c 2. $\mathbb{Q}e1\#$.

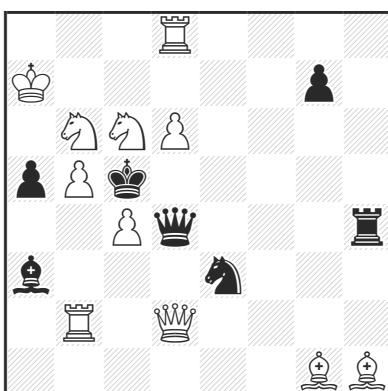
	a	b
A, B		
B (A?)	C	
A (B?)	D	

Dvojnásobné spracovanie témy, výborný úvodník a pridaná zámena matu po obrane b, v riešení dokonca rozvetvená o ďalší variant po ťahu kráľa na voľné pole.

Dieter Müller

pochvala oddelenie A
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A07

1... $\mathbb{N}c4$ a 2. $\mathbb{N}a4\#$ A (2. $\mathbb{Q}g5\#?$ B), 1... $\mathbb{Q}c4$ b 2. $\mathbb{Q}d7\#$ C (2. $\mathbb{Q}d5\#?$ D),

1. $\mathbb{Q}c2!$ hr 2. $\mathbb{Q}a4\#$ A, 1... $\mathbb{N}c4$ a 2. $\mathbb{Q}g5\#$ B, 1... $\mathbb{Q}c4$ b 2. $\mathbb{Q}d5\#$ D.

	a	b
A (B?)	C (D?)	
A	B	D

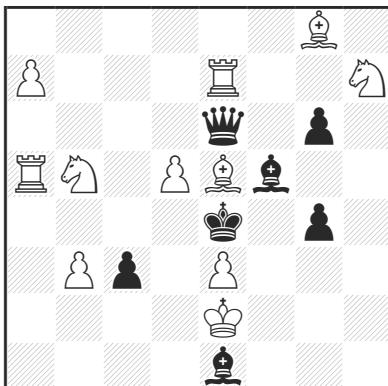
Dvojnásobné podanie témy, využovanie duálov s využitím poloväzby a doplnok v podobe hrozbového (Dombrovskisovho) paradoxu.

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl

pochvala oddelenie A

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A08

#2

(11+7)

1. $\hat{d}d4?$ ~ 2. $\hat{d}d6\# A$, 2. $\hat{d}f6\# B$, 1... $\hat{w}:e7! a$,

1. $\hat{d}f6?$ ~ 2. $\hat{d}d6\# A$ (2. $\hat{d}f6\#? B$), 1... $\hat{w}:e7 a$ 2. $\hat{d}g5\# C$ (2. $\hat{d}a4\#? D$), 1... $\hat{d}d5!$,

1. $\hat{d}d6!$ ~ 2. $\hat{d}f6\# B$ (2. $\hat{d}d6\# A$), 1... $\hat{w}:e7 a$ 2. $\hat{d}a4\# D$ (2. $\hat{d}g5\#? C$).

	a
A, B	!
A (B?)	C (D?)
B (A?)	D (C?)

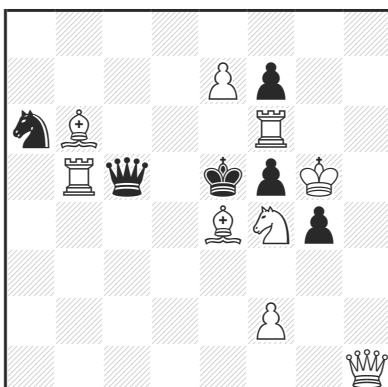
Vyučovanie duálov vo variantoch doplnené antidualom v hrozbách a zámenou matu.

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl

pochvala oddelenie A

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

A09

#2

(9+6)

1... $f:e4 x$ 2. $\hat{w}a1\# X$,

1. $\hat{d}e2?$ ~ 2. $e8\# A$, 1... $\hat{w}:b5 a$ 2. $\hat{d}d4\#$, 1... $f:e4!$,

1. $\hat{d}c6?$ ~ 2. $\hat{w}a1\# X$, 1... $\hat{w}:b5 a$ 2. $e8\# A$ (2. $\hat{w}e1\#? B$),

1... $\hat{d}d4!$,

1. $\hat{d}d3!$ ~ 2. $\hat{w}a1\# X$, 1... $\hat{w}:b5 a$ 2. $\hat{w}e1\# B$ (2. $e8\#? A$),

1... $\hat{d}d4$ 2. $\hat{w}a1\#$.

	a	x
		X
A	Y	!
X	A (B?)	
X	B (A?)	

Antidualový výber matov so skrytým útočným motívom v ťahoch bieleho vo fázach s hrozbou X a s hrozbovým (Dombrovskisovým) paradoxom (i keď za cenu brania voľného poľa prvým ťahom bieleho).

V Marianke, 31. júla 2011, 04,30 hod.

Juraj Brabec, medzinárodný rozhodca FIDE pre kompozičný šach

MARIANKA Č 30. 7. 2011 POMOCNÉ MATY / HEPLMATES

VÝSLEDOK SKLADATEĽSKÉJ SÚŤAŽE / AWARD OF COMPOSING COMPETITION

Téma: Dvojťahový pomocný mat s minimálne dvoma fázami. V jednej fáze preruší biela figúra A čiernu figúru B, v inej fáze preruší čierna figúra B bielu figúru A. Obe prerušenia sú na tom istom poli. Je možné viacnásobné aj cyklické spracovanie témy. Spôsob, akým je vytvorená druhá fáza, nie je ničím obmedzený, teda prípustné sú viaceré riešenia, zdanlivé hry, duplexy, všetky typy dvojníkov (aj dvojníky zo zero pozície a premiestnenie viacerých kameňov) atď. Pri náročnej tvorbe dvojníkov však bude rozhodca k tejto skutočnosti prihliadať pri hodnotení.

Rozhodca: Ladislav Packa

Ďakujem usporiadateľom za ponuku rozhodovať tento turnaj s medzinárodnou účasťou. Do súťaže prispelo 9 skladateľov šiestimi skladbami. Prevažná väčšina z nich spracovala vypísanú tému dvojnásobne – čo som ja osobne pokladal za samozrejmosť a minimálny predpoklad na vyznamenanie. Žiaľ, nijaký zo zúčastnených príspevkov neponúkol rozsiahlejšie rozšírenie tematického obsahu. Rozdiely medzi skladbami boli malé a poradie bolo treba stanoviť na základe iných ako tematických kritérií – podľa nasýtenosti strategického obsahu, alebo podľa kvality konštrukcie.

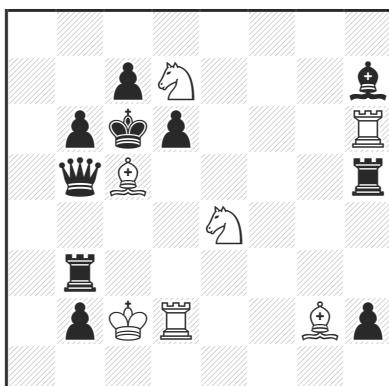
Z vyššie uvedených dôvodov som neudelil ceny, ale len čestné uznania a pochvalné zmienky. Dôvodom pre relatívne vysoké percento ocenených skladieb je okolnosť, že téma úloh je technicky pomerne náročná (žeby jeden z dôvodov nižšej účasti?) a aj nižšie ohodnotené skladby by mali šancu na ocenenie v iných turnajoch.

Vyznamenania sú uvádzané vo vzostupnom poradí, od najnižšieho k najvyššiemu.

Menachem Witztum

Zvláštna pochvala oddelenie B
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

B01

h#2

2.1.1.1

(7+10)

1. $\blacksquare d3 \blacksquare g6$ 2. $\blacksquare d5 \blacktriangleleft :d6\#$

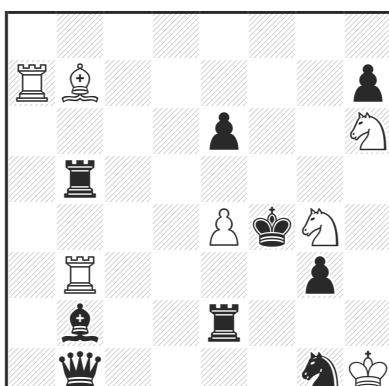
1. $\blacksquare g6 \blacksquare d3$ 2. $d:c5 \blacktriangleleft g5\#$

Dvojité spracovanie témy – tak, ako aj pri ostatných ocenených skladbách. Tematickými poľami sú d3 a g6. Pokial ide o strategický obsah, táto úloha bola najbohatšia zo všetkých konkurenčných: s bielou batériou na diagonále a8-h1 si spolu zahrála aj väzba na diagonále b1-h7. Okrem toho v jednom z riešení zostáva čierny kráľ na svojom pôvodnom mieste a nevstupuje na pole, ktoré mu pripravujú prerušeniami spolupracujúce figúry – to je výrazné pozitívum tohto typu úloh. Konštrukcia skladby však za obsahom zaostala. V jednom z riešení nehrá jazdec d7, čo považujem za vážny ústupok voči ekonómii bieleho materiálu. Preto len zvláštne ocenenie, škoda...

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl

2. pochvala oddelenie B
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

B02

h#2

2.1.1.1

(7+9)

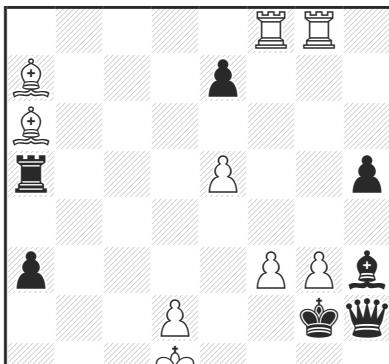
1. $\blacksquare c3 \blacksquare d5$ 2. $\blacksquare f3 \blacksquare f7\#$

1. $\blacksquare d5 \blacksquare c3$ 2. $\blacksquare :e4 \blacksquare a4\#$

Tematické polia c3 a d5, pomerne ľahká konštrukcia, štandardné spracovanie. No úloha v ničom zvlášť nevyniká, predvedla to, čo sa od nej čakalo a nič navýše nepridala. Alebo možno predsa len čosi: je jedinou z ocenených skladieb, v ktorej matuje jedna figúra po dvoch rôznych líniach.

Zoltán Labai &
Alexander Fica & Ján Golha
1. pochvala oddelenie B
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

B03

h#2 b) ♔g2→d5 (7+9)

a) 1. ♕f5 ♜c5 2. ♔:f3 ♜b7#

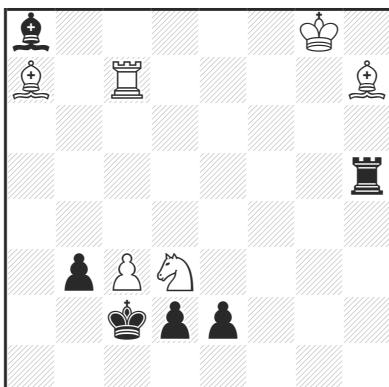
b) 1. ♜c5 ♜f5 2. ♔d4 ♜d8#

Dvojník s premiestňovaním kráľa zvykne byť považovaný za konštrukčný ústupok. Podľa môjho názoru to však treba posudzovať pre každý konkrétny prípad osobitne. Pri tejto úlohe to nepociťujem ako konštrukčný nedostatok, teoreticky si možno predstaviť pozíciu kráľa na e4 (ale autori asi najlepšie vedia, prečo túto možnosť nevyužili). Pridanou hodnotou k tematickému obsahu (prerušenia na f5 a c5) je zámena funkcií Vg8 a Sa6, a ľahká, estetickým dojmom pôsobiaca konštrukcia s hrou na dlhých líniach.

Dieter Müller

Čestné uznanie oddelenie B
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

B04

h#2 2.1.1.1 (6+6)

1. ♜f5 ♜c6 2. ♔:d3 ♔:f5#

1. ♜c6 ♔f5 2. ♔:c3 ♜:c6#

Vítaz turnaja. Úloha zvíťazila v súboji detailov vďaka elegantnej konštrukcii, ktorá sa dá dokonca ešte odľahčiť dvojníkovou formou (-Pb3, b) Pe2-b3). Autor však podľa vlastných slov preferuje formu viacerých riešení a ja jeho postoj rešpektujem. Skladba zvíťazila aj pre lepšie vyťaženie bielych figúr, pretože Vc7 a Sh7 si popracujú ako pasívne (prerušované) kamene, aj ako aktívne (matujúce) kamene. Branie ľubovoľného čierneho materiálu v krátkych pomocných matoch sice považujem za určitý druh násilia páchaného na úlohe, no zrejme ani tu nemožno robiť všeobecné závery a je nutné posudzovať celkový súlad použitých elementov.

V Marianke, 31.7.2011

Ladislav Packa, rozhodca

MARIANKA C 30. 7. 2011
SAMOMATY / SELFMATES

VÝSLEDOK SKLADATEĽSKÉJ SÚŤAŽE / AWARD OF COMPOSING COMPETITION

Téma: Samomat 2. ťahom, v ktorom je mat návratom čierneho kameňa.

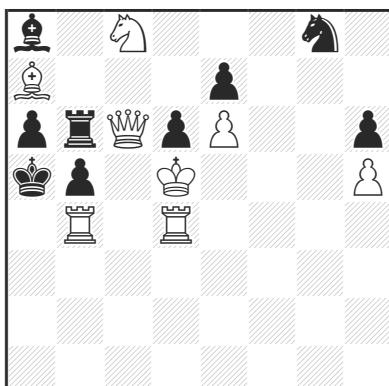
Rozhodca: Marián Križovenský

Tému navrhol a turnaj mal pôvodne rozhodovať Karol Mlynka. Keďže sa z vážnych dôvodov na festivale nemohol zúčastniť, za rozhodcu bol vymenovaný Marián Križovenský, ktorý vypracoval toto rozhodnutie:

Uri Avner

I. cena oddelenie C
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

C01

S#2 (8+9)

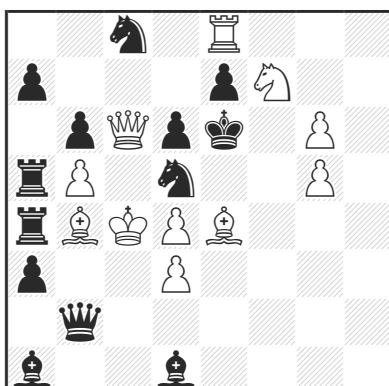
1... $\blacksquare b7$ 2. $\blacksquare b6+$ 2. $\blacksquare :b6\#$, 1... $\blacksquare :c6$ 2. $\blacksquare b6+$ 2. $\blacksquare :b6\#$

1. $\blacksquare b7!$ tempo

1... $\blacksquare :b7$ 2. $\blacksquare b6+$ $\blacksquare :b6\#$, 1... $\blacksquare c6$ 2. $\blacksquare b6+$ $\blacksquare :b6\#$

4x návrat jednej a tej istej figúry znamená štvornásobné splnenie predpisanej témy. A autor k tomu dokázal pridať recipročnú zámenu hier! Jednoznačne najlepšia a najkrajšia úloha oddelenia.

C02

S#2 (11+13)

1... $\blacksquare :b4$ (a) 2. $\blacksquare d5+$ $\blacksquare :d5\#$

1. $\blacksquare h6?$ hr. 2. $\blacksquare :d6+$ $\blacksquare :d6\#$, 1... $\blacksquare :b4$ (a) 2. $\blacksquare d5+$ $\blacksquare :d5\#$,

1... $\blacksquare h2!$

1. $\blacksquare e5!$ hr. 2. $\blacksquare :d6+$ $\blacksquare :d6\#$, 1... $\blacksquare :b4$ (a) 2. $\blacksquare d5+$ $\blacksquare :d5\#$

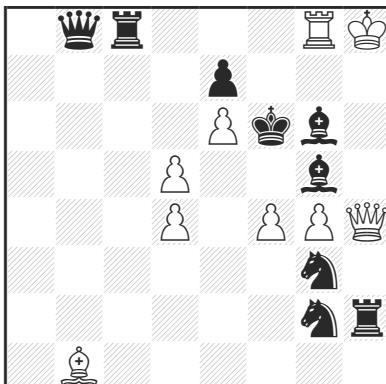
Trojnásobný návrat $\blacksquare d5$ v troch fázach zabezpečuje tejto skladbe jedinú trojfázovú zámenu v oddelení. Na poli návratu hrá zakaždým iný biely kameň.

Jozef Havran & Zoltán Labai

III. cena oddelenie C

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

C03

S#2

(9+9)

1... ♕:h4 2.g5+ ♕:g5#

1. ♔ h6! hr. 2. ♕ f8+ ♕:f8#

1... ♕ h4 2. ♕ g5+ ♕:g5#

netematické varianty

1... ♔ h4 2. ♕:g6+ ♔:g6#

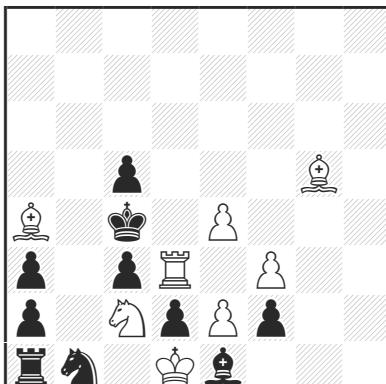
2x2 tematické varianty a polorecipročná zámena. Škoda, že pozícia neumožnila dokončiť zámenu v recipročnej forme.

Valerij Kopyl & Michail Maranduk

1. čestné uznanie oddelenie C

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

C04

S#2

(7+12)

1. ♔ g3? hr. 2. ♔:f3+ 2. ♕:f3#

1... ♔:e6 2. ♔ f4+ ♔:f4#, 1... ♕:e6 2. ♔ e5+ ♕:e5#, 1... h:g3!

1. ♔ f2! hr. 2. ♔:f3+ 2. ♕:f3#

1... ♔:e6 2. ♔ c5+ ♔:c5#, 1... ♕:e6 2. ♔ d6+ ♕:d6#

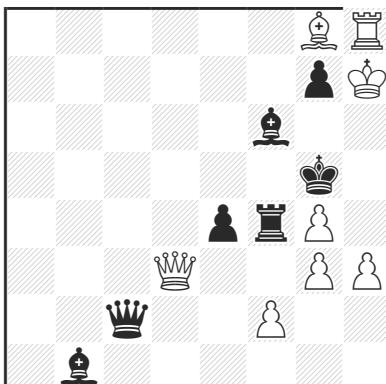
Podobná schéma ako v inej súťažnej skladbe od tých istých autorov, ale estetickejšia, i keď chýba tretia fáza.

Ľubomír Širáň

2. čestné uznanie oddelenie C

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

C05

S#2

(8+7)

1. ♔:e4! hr 2. ♔ g6+ ♔:g6#

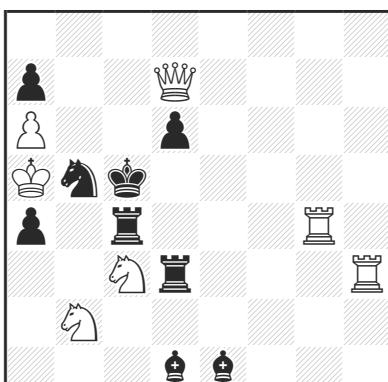
1... ♕:e4 2. f4+ ♕:f4#, 1... ♕ f5 2. ♔ f4+ ♕:f4#

Návrat na to isté pole z dvoch rôznych polí.

Vasyl' Ďačuk & Valerij Kopyl
& Michail Maranduk

1. pochvala oddelenie C
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

C06

S#2

(7+9)

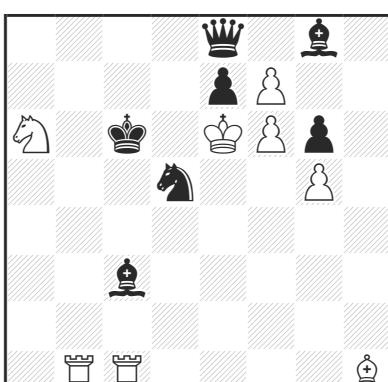
1. $\mathbb{W} b7! hr.$ 2. $\mathbb{W} b6+a:b6\#$

1... $\mathbb{L} d:c3$ 2. $\mathbb{Q} d3+$ $\mathbb{L}:d3\#$, 1... $\mathbb{L} c:c3$ 2. $\mathbb{L} c4+$ $\mathbb{L}:c4\#$

1... $\mathbb{Q}:c3$ 2. $\mathbb{W} b5+$ $\mathbb{Q}:b5\#$

Trojnásobne spracovaná téma v dobrej a ekonomickej konštrukcii.

C07

S#2

(8+7)

1. $f:e7!$ tempo,

1... $\mathbb{W} a8$ 2. $e8\mathbb{W}(\mathbb{Q})+$ 2. $\mathbb{W}:e8\#$, 1... $\mathbb{Q} h7$ 2. $f:e8\mathbb{Q}$ 2. $\mathbb{Q} g8\#$.

Len 2 varianty a 1 fáza, ale iná a originálna schéma.

Marianka, 31.7.2011

Marián Križovenský

MARIANKA C 30. 7. 2011
EXO / FAIRY

VÝSLEDOK SKLADATEĽSKÉJ SÚŤAŽE / AWARD OF COMPOSING COMPETITION

Téma: Pomocný samomat ľubovoľným počtom ťahov s použitím akéhokoľvek počtu týchto exofigúr: cvrček, tátoš, lion, ruža, pričom všetky matujúce ťahy vykonávajú exofigúry. Akékoľvek dvojníky, nulové pozície, duplex, viac riešení alebo zdanlivá hra sú dovolené, ale exopodmienky a iné exofigúry nie sú dovolené.

Definícia: Pomocný samomat n-tým ťahom je výzva, podľa ktorej biely začne (ak nie je povedané ináč) a po n-tom ťahu s pomocou čierneho dosiahne pozíciu, v ktorej čierny musí bieleho matovať.

Rozhodca: Juraj Lörinc.

Tento rok bola voľba témy pre skladateľský turnaj v exooddelení relatívne jednoduchá. Vzhľadom na tému svetovej súťaže som sa rozhadol podnietiť trochu prítomných skladateľov, najmä slovenských, k zoznameniu sa s pomocnými samomatmi. Samozrejme, volil som inú tému, ale dostatočne podobnú.

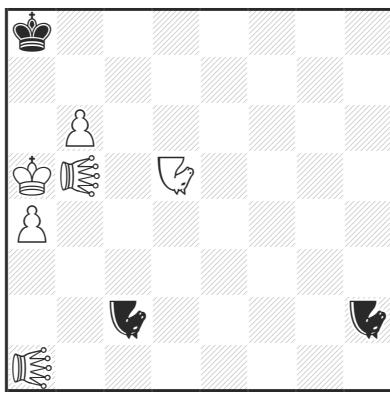
O deviatej hodine večer v sobotu 30.7.2010 som mal v ruke deväť úloh od šiestich autorov (predtým sa trochu utriásli nekorektné skladby a rôzne verzie). Bohužiaľ, skúsiť vody tohto žánru sa odvážil jediný Slovák. Snáďto nie je predzvest' budúceho stavu slovenskej zásielky do WCCT...

Do výsledku som nezaradil iba jednu zo zúčastnených úloh. Myslím, že jej obsah je veľmi kvalitný a bola by škoda zabiť ju uverejnením v nedokonalej podobe.

Ján Golha

8. miesto oddelenie D
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

D01

= tátoš, = lion

1. ♔h7 ♕f6 2. ♔h8 ♕d2 3. ♔f8+ ♕g8#

1. ♔b1 ♕hd4 2. ♔h1 ♕e6 3. ♔f3+ ♕g2#

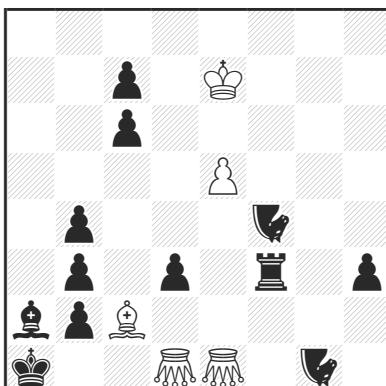
Napriek veľmi jednoduchej stratégii tu sú niektoré zaujímavé momenty: využitie štyroch rohov šachovnice, ťahy tátošmi po celej šachovnici a najmä špecifický spôsob vynútenia matu. Matujúce ťahy sú predstavením kameňa na lionovej línií medzi lionom a prekážkou, takže lion tento kameň brániaci šachu nemôže brať.

Dieter Müller & Torsten Linss

7. miesto oddelenie D

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

D02

hs#2,5 2.1.1.1.1 (5+12)

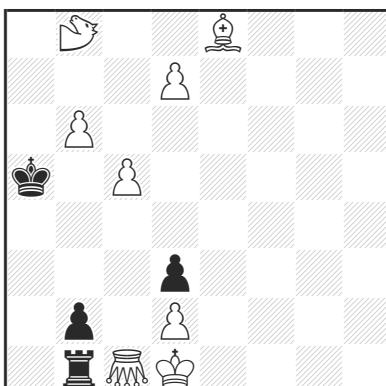
♚ = tátoš, ♜ = cvrček

Michel Caillaud

6. miesto oddelenie D

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

D03

hs#2* (8+4)

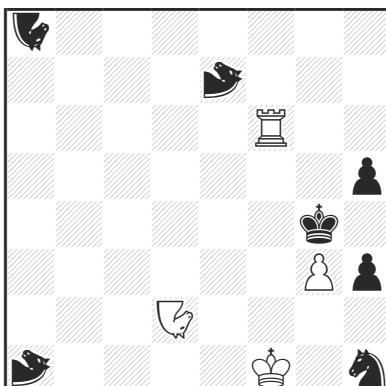
♚ = ruža, ♜ = cvrček

Georgij Jevsejev

5. miesto oddelenie D

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

D04

hs#2,5 2.1.1.1.1 (4+7)

♚ = ruža, ♜ = tátoš

1... ♜b6 2.e6 ♜f8 3.♖d4+ ♜c3#

1... ♜h8 2.♔e6 ♜f7 3.♖a5+ ♜a4#

Opäť podobné vynútenie matu predstavením tátosha na línii cvrčka pred prekážkou. Navyše recipročná zámena funkcií cvrčkov d1 a e1 a čiastočne echová tvorba matovej siete okolo bieleho kráľa.

1...b:c1 ♜ 2.d8 ♜+ ♜c7#

1.b7 b:c1 ♜ 2.d8 ♜+ ♜c6#

Najkratšia úloha v súťaži. I keď nie som milovníkom hs#2, pretože na môj vkus je takýto dej prikrátky, treba oceniť recipročnú zámenu premien na cvrčka a ružu. Klúčom k zmene zdanlivej hry na riešenie je nenápadný táh pešiaka b6 – zruší cvrčkovú líniu d8-a5 odchodom prekážky, no zavrie jednu z dvoch ružových línií z d8 na a5.

1... ♜d5 2.♗e4 ♜c7 3.♖f4+ ♜:f4#

1... ♜c4 2.♗h4 ♜a3 3.♖g6+ ♜:g6#

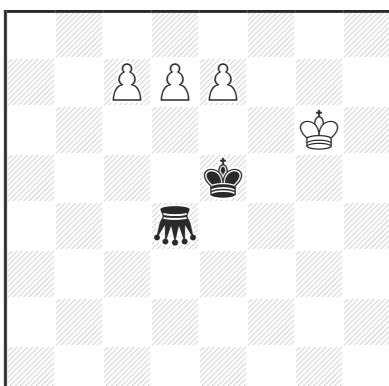
Ďalšia recipročná idea – recipročná tvorba batérií. V prvom riešení je ruža predným a tátoš zadným kameňom matujúcej batérie, v druhom riešení je to presne naopak. Biely medzitým tvorí sieť okolo čierneho kráľa. Presvedčivá konštrukcia.

Michel Caillaud

4. miesto oddelenie D

Marianka 2011 TT C 30.7.2011

D05

hs#8

\blacksquare = cvrček

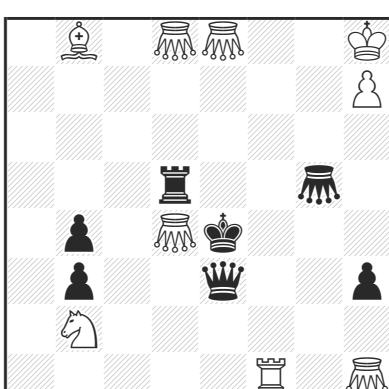
(4+2)

1.d8 \blacksquare \mathbb{K} f4 2. \blacksquare d3 \mathbb{K} g4 3. \blacksquare h7 \blacksquare h4 4. \mathbb{K} g7 \mathbb{K} f5 5.e8 \mathbb{Q} \mathbb{K} e6

6. \mathbb{Q} h5 \mathbb{K} e7 7. \mathbb{Q} h8 \mathbb{K} f8 8.c8 \mathbb{Q} \blacksquare h6#

Perfektná ekonómia a veľmi príjemne pôsobiaca diagramová pozícia sa pretaví do troch premien (\blacksquare , \mathbb{Q} , \mathbb{Q}) a záverečnej tempovej pozícii, v ktorej sa využije špeciálna vlastnosť cvrčka: všeobecne čím prázdnnejšia je šachovnica, tým je menej mobilný. To sa využije aj pre bieleho, aj pre čierneho.

D06

hs#3,5

\blacksquare = cvrček

(9+7)

b) \blacksquare e8→c8

a) 1... \mathbb{W} f4 2. \blacksquare a1 \blacksquare e3 3. \blacksquare c3 \mathbb{W} g5 4. \blacksquare e1+ \blacksquare h6#

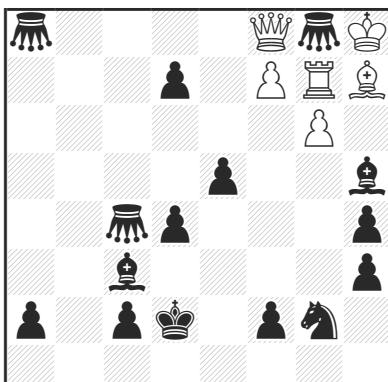
b) 1... \blacksquare e5 2. \blacksquare a4 \blacksquare d5 3. \blacksquare c4 Vg5 4. \blacksquare a8+ \blacksquare h5#

Vynikajúca cvrčková motivácia. V oboch riešeniach si čierny cvrček vymení miesto s jednou z dvoch figúr D/V. Biely zatiaľ presunie Cd4 na pole, kde bude pôsobiť svojou masou (vzhladom na myšlienku úlohy to úplne stačí). Záverečnému šachu bielym cvrčkom môže čierny brániť len odchodom cvrčka – ale nemá veľmi kam. Kráľa preskočiť nemôže pre cvrčka na druhej strane, Pb3 nemôže preskočiť, lebo zavadzia pôvodný Cd4, takže zostáva už len kameň na g5 (mimochodom, kryjúci g7 a g8). Recipročná zámena funkcií Ch1/Ce8 a Vd5/De3 je príjemným bonusom. (Pôvodne ocenená verzia mala nehrajúceho cvrčka, ale autorovi sa v súlade s mojimi predpokladmi tento nedostatok podarilo odstrániť po Marianke. Škoda, že sa mu to nepodarilo tam...)

Dieter Müller

2. miesto oddelenie D
Marianka 2011 TT C 30.7.2011

D07

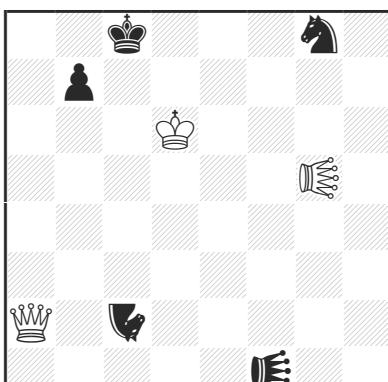
hs#4 = cvrček (6+15)
b) d2→e2

a) 1. e8 d8 2. :e5 c1 3. :d4 d2 4. a1+ :a1#

b) 1. d8 c8 2. :h4 f1 3. :h3 e2 4. h1+ :h1#

Pomerne komplikovaná stratégia, i keď trochu slabšia čierna ekonómia. Na ôsmom rade prebehne ťah bD po línii väzby, jej odviazanie odskokom, a na konci sa ukáže nemožnosť príchodu bielych figúr na g8. Ďalej sa prečistia dôležité línie a1-h8 a h1-h8 a zároveň sa čierny kráľ zakuklí do (skoro) matovej siete. Matu bráni len branie dámky cvrčkom "z rohu do rohu" (podobne ako v úlohe na 8. mieste). Vynikajúce, napriek dvojníku (skoro by sa dalo povedať, že riešenie sa môže predĺžiť o ťah čK z d3 alebo e3, lenže vedľajšie riešenia...) a Jg2.

D08

hs#3,5 = tátos, (3+5)
 = lion
b) g5→c3

a) 1... a3 2. f2 f4 3. d2 b8 4. c5+ c7#

b) 1... a1 2. e2 d3 3. g3 d8 4. e6+ d7#

Pre mňa jednoznačný víťaz s perfektnou ekonómiou a na daný materiál dostatočne bohatou jednotnou stratégiou. Prvý ťah čierneho pripravuje mat (v a) nejdú podobne pôsobiace ťahy 1...Ta6?, 1...Te6?, 1...Te3?, v b) nejde 1...Tf8?, druhý ťah bieleho poskytuje prekážku pre ťah čLI, 2. ťah čierneho popri potiahnutí liona poskytuje prekážku pre ťah bLI, 3. ťah bieleho kryje d8/b8, 3. ťah čierneho blokuje b8/d8 a zároveň pripravuje matujúcu antibatériu. Šach dámou je zároveň blokovaním poľa bielemu kráľovi, následný mat antibatériou zároveň kryje chýbajúce polia. Vynikajúce ortogonálno-diagonálne echo.

Juraj Lörinc, medzinárodný rozhodca FIDE pre exo

Marianka 30.7.2011 / Bratislava 31.7.2011

FOTOGRAFIE / PHOTOS

Zľava Ivan Jarolín (SVK) a Marian Červenka (SVK).

Zľava Bedrich Formánek (SVK), Zoltán Labai (SVK), Josef Křivohlávek (CZE), Ivan Skoba (CZE), Marian Červenka (SVK), Ivan Jarolín (SVK) a Zdeněk Šutera (CZE).

Zľava Alexander Fica (CZE), Zoltán Labai (SVK) a Jozef Havran (SVK).

Pohľad do sály počas prednášky.

Oceňovanie víťazov skladateľskej súťaže, oddelenie dvojčažiek: Juraj Brabec (SVK) rozhodca a suverénni víťazi dvojica z Ukrajiny Vasyl' Ďačuk a Valerij Kopyl.

Oceňovanie víťazov skladateľskej súťaže, oddelenie pomocných matov: Juraj Brabec (SVK) skladateľské súťaže, Ladislav Packa (SVK) rozhodca , Dieter Müller (GER) víťaz, Zoltán Labai (SVK), Ján Golha (SVK), Valerij Kopyl (UKR) a Vasyl' Ďačuk (UKR).

Oceňovanie víťazov skladateľskej súťaže, oddelenie samomatov: Juraj Brabec (SVK) skladateľské súťaže, Uri Avner (ISR) víťaz, Vasyl' Ďačuk (UKR), Valerij Kopyl (UKR), Marián Križovenský (SVK) rozhodca, Jozef Havran (SVK) a Zoltán Labai (SVK).

Oceňovanie víťazov skladateľskej súťaže, oddelenie exo: Juraj Brabec (SVK) skladateľské súťaže, Paz Einat (ISR), Dieter Müller (GER) víťaz spoločne s neprítomným Torstenom Linssom (GER) a Juraj Lörinc (SVK) rozhodca.

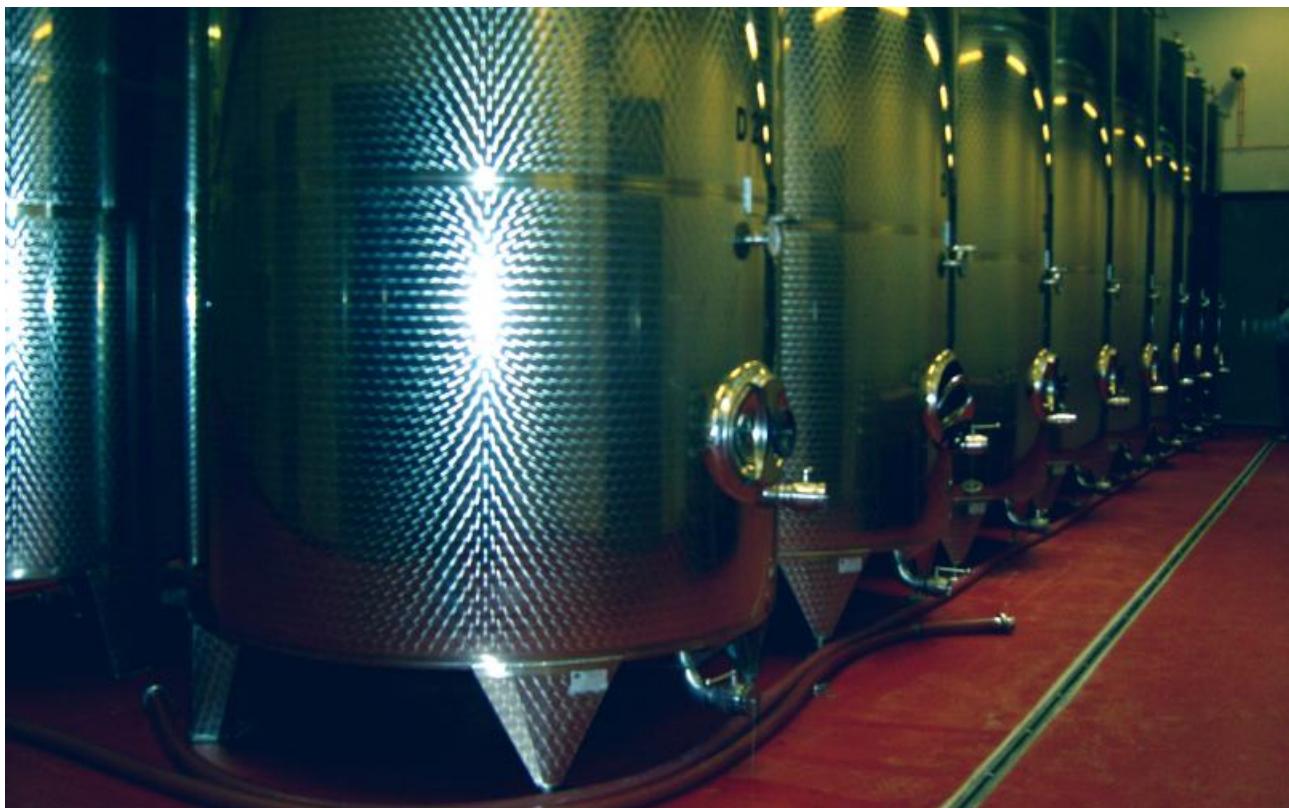
Oceňovanie víťazov riešiteľskej súťaže: Marek Kolčák (SVK) rozhodca, Paz Einat (ISR), Ivan Skoba (CZE), Milan Svrček (SVK), Michel Caillaud (FRA) a Georgij Jevsejev (RUS) víťaz.

Návšteva vinárskeho komplexu Elesko a galérie pri Modre.

Andy Warhol: Flowers (1970), inštalácia diela pri vstupe do galérie.

Technologické zariadenie z nehrdzavejúcej ocele na výrobu vína.

Zrenie vína v drevených sudoch.

Už sme tu všetci, môže sa začať koštovka vína.

Posedenie na terase reštaurácie po prehliadke galérie a vinárskeho komplexu.

Zľava Jozef Havran (SVK), Michail Maranduk (UKR), Milan Svrček (SVK) a Valerij Kopyl (UKR).

Zľava Valerij Kopyl (UKR), Bedrich Formánek (SVK), Michel Caillaud (FRA) a Paz Einat (ISR).

Andy Warhol: Marilyn Monroe (1960).

